

GERGEF
EDEBİYAT DERGİSİ

SAYI: 1 - OCAK/ŞUBAT 2021

Recep ŞEN - Emre KOÇ - Yasin MORTAŞ - İlker GÜLBAHAR - Ahmet KAFKAS - Reşit Güngör KALKAN
Ramiz AYDIN - Mustafa IŞIK - Erhan ÇAMURCU - Hüseyin ÇOLAK - Kemal ÖZAYDIN - Ercan SAĞLAM
Yılmaz YETİŞ - Tayyib ATMACA - İsmail OKUTAN - Seda ŞAFFAK - Kübra SEYDİOĞLU - Ebru TOKA
Abdulkadir MORAL - Fatih TEZCE - Rıdvan YILDIZ - Mehmet OSMANOĞLU

Bu Sayımızda

- Başlarken / 3
- Yakarış / Recep ŞEN / 4
- Sesler ve Harfler / Emre KOÇ / 5
- Bakış Sesleri / Yasin MORTAŞ / 7
- Süs Köpeği / İlker GÜLBAHAR / 8
- Güz Yanığı / Ahmet KAFKAS / 10
- Çünkü Aramızda O Mavileşen Anılar / Reşit Güngör KALKAN / 11
- Sanat, Edebiyat ve Söze Dair / Ramiz AYDIN / 13
- Eksik Şarkı / Mustafa IŞIK / 14
- Öksüz Bir Yüreğin Terennümleri / Erhan ÇAMURCU / 15
- Kağıtçı Göçmen Çocuk / Hüseyin ÇOLAK / 17
- Besmele İle / Kemal ÖZAYDIN / 18
- Ayna / Ercan SAĞLAM / 20
- Kuş Ölüsü / Yılmaz YETİŞ / 21
- Tayyib ATMACA ile Şiir Üzerine Söyleşi / Recep ŞEN / 22
- Savaşa El Koyar Kalbim / İsmail OKUTAN / 26
- Bundan Sonra / Seda ŞAFFAK / 27
- Pompeussei Ağıdı / Kübra SEYDİOĞLU / 28
- Bir Gergef Tutuşturuldu Elime / Ebru TOKA / 29
- Nefes / Abdulkadir MORAL / 30
- Baban Varsa Hep Çocuksun / Fatih TEZCE / 31
- Bir Portakal Mezarı / Rıdvan YILDIZ / 32
- Asr Vakti-Münacaat / Mehmet OSMANOĞLU / 33

Yıl:1 Sayı: 1

Ocak - Şubat 2021

19 Mayıs Gazetesi ve Matbaası Adına

Derginin Sahibi ve Sorumlu

Yazı İşleri Müdürü

Adil ATICI

Genel Yayın Yönetmeni

Recep ŞEN

Editör

Ahmet KAFKAS

Yayın Kurulu

Recep ŞEN

Ahmet KAFKAS

Mehmet OSMANOĞLU

Emre Koç

Son Okuma

Mehmet OSMANOĞLU

Kapak Fotoğrafi

Yasin MORTAŞ

Tasarım

Berati ESMER

Yönetim ve Haberleşme

**19 Mayıs Gazetesi ve Matbaası
Cumhuriyet Mah. Ekrem Ünyay Cad.**

No:10 - 19 Mayıs/SAMSUN

0362 511 32 23 - 0545 511 32 23

Gergef Web:

www.gergefedebiyatdergisi.com

E-Posta Adresi:

gergefedebiyatdergisi@gmail.com

Sosyal Medya:

Instagram: @gergefedebiyatdergisi

Twitter : @gergefedebiyat

Facebook : @gergefedebiyatdergisi

Yayın Türü:

Sürelili Yayın

İki Aylık e-dergi

Dergimiz İki Ayda Bir Kendi İnternet Sayfasında ve www.19mayisgazetesi.com İnternet Sayfasında E-Dergi Olarak Yayınlanmaktadır, Ücretsizdir. Eserlerin Hukuki Sorumluluğu Yazarlarına Aittir. Gergef Edebiyat Dergisinden Yapılan Alıntılarda Kaynak Gösterilmesi Zorunludur.

Başlarken...

Merhaba sevgili okur! Ol deyince olduran, gönüllerimizi iman nuruyla dolduran Yüce Allah'ın adıyla başlayalım söze. Gergef Edebiyat Dergisi olarak ilk sözümüz böyle başlasın. Edep ve edebiyatı önceleyerek çıktık bu gönül yolculuğuna. Çilesi çekilmemiş, kuru iddialarla dolu malayani sözlerin gürültü kirliliğine bürünüp havada uçtuğu bu dünyada gönül sesimizin dost gönüllerde yankı bulmasıdır dileğimiz.

Sözün gücüne inananlardanız. Söz odur ki gönle ferahlık düşüre, söz odur ki kardeşliğimize vesile ola. Söz odur ki Yunus diliyle, “ Bu cihan cehennemini/ sekiz uçmağ ede.” Süslü sözler değil, gönle dokunan, gönül gergefinde işlenen, edebi derinliği olan sözler yer alsın istiyoruz sayfalarımızda. Öykülerimizde, şiirlerimizde, söyleşilerimizde, deneme yazılarımızda bunu hedefliyoruz. Nefsimizin tuzağına düşmeden, kırmadan, dökmeden, böbürlenmeden, ayırmadan, kardeşçe, dostça, muhabbetle söyleşelim istiyoruz.

Herkes gönlünün renginde konuşur ve yazar. Gönlümüzü bu gönlün sahibine verdiksek oradan dökülen her hece, her kelime anlamlıdır bizim nazarımızda. Bu toprağın sesi dile gelsin eserlerimizde. Devletimiz ve milletimiz kıyamete kadar daim olsun. Kültür ve sanat dünyamıza katkı adına biz de bu yolda bir çaba sarf edelim. Şanlı ecdadımız, hepsi birer şaheser niteliğinde olan kütüphaneler dolusu eserler bıraktılar bize. Onlar görevlerini hakkıyla tamamladılar bu dünyada. Ya biz? Bizler ne bırakacağız yarınlara şu kısacık ömrümüzde? Bizim de bir sorumluluğumuz var doğduğumuz, havasını teneffüs ettiğimiz, suyunu içtiğimiz, ekmeğini yediğimiz, gönül verdiğimiz bu topraklara karşı.

Bu sorumluluğun idrakinde olarak, ecdadımızın bize miras bıraktığı yolumuzu ısıtan kutlu geleneğimizin izinde, ruhumuzu besleyen medeniyet pınarımızdan kana kana içerek bu çağa taze sözler söylemek mecburiyetindeyiz. Gergef Edebiyat Dergisi de bu yolda gayret eden bir platform olsun. Arzumuz bu.

Dergimiz iki ayda bir e-dergi şeklinde yayımlanacak. İnternet sitemizde her ay dergimizde yayımlanan eserleri arşivleyeceğiz. Geleceğe bir ses bırakmanın, yaşadığımız çağa tanıklık etmenin şuuruyla hareket ederek sizlerin karşısına kaliteli, düzeyli eserlerle çıkmak istiyor ve bu anlamda sayfalarımızı da size açıyoruz. Bize e-posta adresimizden ulaşabilir, görüş ve eleştirilerinizi yazabilirsiniz. Ayrıca edebi değer taşıyan, daha önce başka mecralarda yayımlanmamış eserlerinize de sayfalarımızın her zaman açık olduğunu belirtmek isteriz.

Bu sayımızda gönül dilini konuşturarak öykü, deneme ve şiirleriyle sayfalarımıza can katan çok değerli dostlarımıza teşekkür ediyoruz.

Covid19 pandemisi dolayısıyla zor günler yaşadığımız şu günlerde, daralan gönüllerimize bir nebzecek ferahlık sunabilirsek kendimizi bahtiyar addederiz. Biz millet olarak nice badireleri birlik, beraberlik içerisinde atlattık. İnşallah bu zor günleri de maske, mesafe, temizlik kuralına riayet ederek birlikte aşacağız. Bu vesileyle keyifli okumalar diliyor, yeni sayılarda buluşmayı umut ediyoruz. Muhabbetle kalın.

Gönül kuşum umutlansın
İtir sözler bahşet bana
Besmeleyle kanatlansın
İtir sözler bahşet bana

Parıldasın ocakta köz
Havalansın yol alsın söz
Pörsümemiş capcanlı öz
İtir sözler bahşet bana

Muhtevası esen olsun
Hakikatle taşıp dolsun
Olur ise senden olsun
İtir sözler bahşet bana

Kızılırmak suyu gibi
Mana dolu kuyu gibi
Erenlerin huyu gibi
İtir sözler bahşet bana

Gönülden hep incelikle
Saygı ile yücelikle
Sevgi desin öncelikle
İtir sözler bahşet bana

Birleştirsın ayırmasın
Eğriliği kayırmassın
Hoş söylesin bağırmasın
İtir sözler bahşet bana

Dile gelsin sözün hası
Bir dervişin aşk rüyası
İçimde gül temennası
İtir sözler bahşet bana

Hece ile harfi aşsın
İlham suyu ile taşsın
Rabbim lütfun ile coşsun
İtir sözler bahşet bana

SESLER VE HARFLER

Emre KOÇ

Tik tak tik tak tik... Pıt pıt pıt... Şıp şıp şıp şıp...
Vinnnnnn! Ay ışığı sonatı!

Sundurmanın altında beklerken yaşamı hayal ediyorum. Yağmur gri kolonlara tutunan verandaya düşmeyi umarken, yaşadığı hayal kırıklığı soğuk bir gürültüye dönüşüyor. Beklerken, karanlık yoğunlaşıyor. Gece içinde gece. Zifiri izdihama karışmış mülteci sokak lambaları yoldan geçen arabaların far ışıklarıyla kesişiyor. Tekinsiz, gümrah ve duayen yalnızlığımın kefarecini öderken hissizleşiyorum.

Doyuma ulaşmış bir acıyı, gevrek gülüşleri, sakar sunağın kırık dişini ve varoluşun dayanılmaz hafifliğini yadırgayan ruhsuz bir resitali oynuyorum sanki. Kelimeler... Şiirin, sanatın ve trajedinin gömleğini giyiniyor. Harfler duyuyorsun. Varlıkta titreşen balçık gibi toprak kokuyor. Kutsal bir seyahatle yedi ayrı yerden, yedi ayrı renkten ve yedi ayrı yönden mesafe kat ederek göğün sarkaçlarını aralayıp ay üstü evrene ulaşıyor.

Etrafta yavaş ve artan hareketlenmeler oluyor. Bir anda akseden gürültü, bilmediğin bir dilde yükselen konuşma sesleri, kan ve fesat derken irkilen telaş. Evrendeki insicamı tehdit eden gelişmeler yaşanıyor.

Varlık ayakta. Varlık teyakkuzda. Yedi renk arasından en çok kırmızı akıyor. Berrak bir doğuşla tabiata karışırken koyulaşıyor. Henüz yurda düşüş için erken. Sonsuzluk içinde son doğuyor.

Ah kelimeler... Her şeyin kaderini nefesle buluşturan kelimeler. Havada devrim kokusu var. Boşluk sürengen doluyor. Ah Rabbim! Bu ne yüce bir inayet! Kurumuş çamur dile gelirken anlam ve ümit seremonisi yaşanıyor. Cenneti kıskandıran ahenk ve güzellik, kan ve fesat çığlıklarını unutturuyor. Kelimeler bakir toprağı adeta mümbit bahçeye çeviriyor. Şems ve nücüm artık evreni güçlü bir istençle dolanacak. Rabb ona konuştu. Rabb ona kelimeleri verdi. Rabb ona ruhundan üfledi. Üfledi... Ne zarif bir dokunuş...

“Ben senden yüzümü nasıl çevirebilirim?” Kan ve fesat seslerini duyunca ilk defa acıyı duyumsadı. Nasıl bir oluştayım ben... Sonra merhamet. Kafes içinde devinen içkin güce öykündü. Merhamet, ilik ilik kırmızı aktı. Kelimeler ona harfleri anlattı. Aşkın bir gücü varlığın yapısına karıştıran harfler henüz bir araya gelmezden evvel balçıkta titreşiyordu. Kuruyup çatlayan toprak nasıl ki suyu arzuluyor ve kavuşunca uçsuz bucaksız bir mahiyetin membaı haline geliyor

sa; kelimeler, harfler, sesler de yaşam belirtisi olacak şekilde yaratım ve hakikatle ilgili oluştta sükûnete eriyordu.

Kevn ve fesat. Oluş ve bozuluş. Sürengen siyah ve beyaz. Her acının sonunda merhamet, her karanlığın akabinde aydınlık, her balçığın kaderinde bir ruh vardı. Hiçlik bile varlığa açtı. Kelimelere, harflere ve seslere muhtaçtı. Gururlu bir isyanın yahut esaslı bir aidiyetin sunağında hayret vardı. Âdem üçüncü ilki duyumsadı. Acı, merhamet ve itiraf.

Sahi zaman ne vakit başladı? Akrep ve yelkovan arasında süre giden o amansız kaçış, hazne içinde yer çekimine direnen mahpus kum taneleri, hazneyi ters çevirince değişmeyen akış kaderi, kızıl çizginin arkasından yavaş yavaş göğe yükselen güneşi takip ederken merakla ayı arayan gözler, anne rahminde dokuz ayın ne olduğunu henüz bilmeden geçen süre ve öncesi... Zamanın ayırdına varmayı sağlayan işaret, sembol ve araçları ne kadar sürede bulmuştu insanoğlu?

Her keşif ve öncesi arasında kaybolan geçmişin izlerini geleceğin ihtimaline serpiştiren neydi? Saatler neden matematik ve geometrinin ilkel temellerinde kurulup yola koyuldu? Yoksa zamanın kaderinde rakamlar mı vardı? Bir, iki, üç... Kısa, net ve öz. Belki de zamanın gizemi yaşanmışlığını saklamasından ötürüydü. Oysaki edebiyat ve sanat harf harf, kelime kelime, satır satır zamanı depolamaktaydı. Ölçülebilen veya ölçülemeyen bütün göstergeleriyle zamanı ağırlayan vasat vardı. Zaman tabiata aşkın, insana içkindi. Zaman çiçekleri, böcekleri, kutupta eriyen buzları, ekvatorda olgunlaşan muzları kesintisiz bir düzen içinde kucaklıyor; fark ettirmeden an be an insanın içine aksettiriyordu. Günde kaç saat çalıştığını, eve kaç dakikada döndüğünü, hafta sonuna kaç gün kaldığını, ne vakit emekli olacağını ölçebiliyor; umudu, mutluluğu, hüznü ve kaderi ölçemiyordu.

Doğumhanenin kapısına geldiği andan o ilk ağlayış sesiyle irkildiği an arasında geçen süre belirsizdi. Yaşamın raflarına sıra sıra istiflediği o küçük istençler, kozasını kırıp etrafa misk ve amber kokusu gibi yayılınca, insanın çizgili yüzünde kocaman bir tebessümü, bazen de özgür kahkahaları ateşliyordu. Sahi kaç dakika mutlu oluyordu âdem? Yanakların kasılması ve gevşemesi arasında dış dünyaya ait herhangi bir gösterge var mıydı? Sevdiklerini kaybedince yaşadığı acıyı matematik teskin edebiliyor muydu?

Düşünsene. Anneni, babanı, kızını veya oğlunu kaybetmişsin. Yahut amansız bir ayrılığın pençesine düşmüşsün. Üçü, yedisi, elli ikisi; başlangıç ve bitiş tarihi değil mi? Etraftaki herkesin itinayla hatırlattığı zaman belirteçleri; belki de uçsuz bucaksız bir acının girdabına kapılmayasın diye dostça dürtüklemelerdi hepsi.

Zamanın ölçemediği tek şey sonsuzluktur bayım. Sonsuzluk insanın içinde kurulu mümbit bahçenin ortasında biter. Hati ve metu arasında deveran ettikçe yemyeşil yayılır. Farz et ki kapkaranlık bir odadasın. Senden başka hiçbir özne yok iken belli belirsiz nesnelerin arasındasın. Hareket edersen duyacaksın; duyduğunda görmek isteyeceksin. Fakat gözlerin karanlığın perdesini sıyırmaya güç yetiremeyecek. Ah o tıkırtılar... Seslerin sana mucizevi armağanı. Dokundun. Olasılık yığımı göçüyor üzerine. Düz, kare, oval, yuvarlak, büyük veya küçük. Hem belirli hem de belirsiz. Her şey olabilir. Masa veya duvar; koltuk kenarı veya sürahi; tenis topu veya yumurta... Ha unutmadan; ilk defa buradasın. Henüz o ilk saniye yola koyulmamış. Akrep ve yelkovan ölümsüzlük uykusunda. Sanki doğmamış gibisin. Doğmak üzere olduğunun farkına dahi varmadan, doğup doğmayacağın hakkında bir kanaate dahi varmadan, doğumla yüz yüzesin. İstençsiz ve plansız bir yüzleşmenin içindesin. Adeta Cebelitarık kıyısında, zamanla yüz yüze, henüz katışmadığın, medcezirsiz bir atmosferdesin... Sıkıldın. Odadan kaçışı hesapladın.

Korktun. Ayak bastığın yerle kapı arasındaki mesafeyi hesapladın. Kızdın. Neden böyle bir saçmalığa katıldığını sorguladın. Birden karanlığın zifiri perdesi aralandı. İndigo renkli duvarda asılı kurmalı saati, odanın ortasında dümdüz satıl sehpayı, koltuğun kenarına saklanmış stres topunu gördün. Kırk, kırk bir, kırk iki... Sahi ne ara büyüdü sen? Daha dün arkadaşınla evin önünde, yağmurla biriken su birikintisi üzerinden atlamaca oynuyordun. Beyaz yakalı mavi önlüğüyle okula gidiyor, akşamın alacasında eve dönerken midene giren krampları elinle tutuyor, büyüyünce geçip geçmeyeceğini düşünüyordun... Yağmur hiddetini alabildiğine artırdı. Sundurmaya hınçla çarpan damlalar, daha gür sesle bir şeyler söylemeye çalışıyor. Soğukla kıyafetlerim yer değiştirmiş sanki. Saate bakmak aklımın ucuna bile gelmemiş. Sessiz bakışlarla yoldan geçen birkaç kişinin "ne yapıyor bu adam burada?" deyişlerini duyar gibiyim. Sanki hepsi birer melek. Toprakta titreşen balçığa bakıyorlar. Ol'mak üzereyim. Dış dünyaya ait her şeyden arındığımda, zamanla yollarımızı ayıracağımızı biliyordum. Onun büyük bir istençle içime geçerek bütün hazları, renkleri, tatları ve doyumları itiraf edeceğini... Rakamların gürültüsünde kaybolan kelimenin nâzende sesini aradığını... Şey'lerin keyfiyetiyle ilgili yanılısamdan ancak keyfiyetsizlikte arınacağını ve bana rağmen bende var olacağına ikna oluyordum.

"Düşmek!" dedi zaman, sonluda mümkün olmaydı. Sonsuza ait amaca dayalı bir yükseliş vardı. Sonsuzun kapısını çalabilirdin, aralayabilirdin, hatta içeri girebilirdin. Fakat dışarıya çıkamazdın. Düşmek imkânsızdı sonsuzdan. Kudret, bilgi ve teklikti sonsuzu anlamlı hale getiren. Düşmek sonluydu. Yağmur en tepeden yere düşer, toprağı sular, denize ulaşır ve hayata karışırdı. Balçık acıyla titrerken sonsuzluk onu merhametle ana rahmine bırakırdı. Zamanın, harfler ve seslerle tanıştığı o ilk anda o ilk kelime/yönelim/özdeşim nüksetti: İtiraf!

Düşüş itirafla başladı. Balçık ateş püsküren sesi duyumsadı: Ahdim olsun ki senin doğru yolun üzerine oturacağım...! Onca sesin arasından sıyrılıp yükselirken aşama aşama alçalıyordu bu ses.

Zalemnâ enfüsenâ!

Dipsiz bir kuyudan göğü aşındıran değin süratle tırmanıp acziyette karar kılıyordu. Birbirine karışan sesler arasında, dile gelince kandilleri ışılatan sestü bu. Harf kelimeyi, kelime ismi deruhte ediyor; hokka ve kalem ihtişamında yükseliyordu. Kolumdaki deri kayışlı saatime bakarken zamanın başladığını fark ettim. Birazdan bahçe kapısına doğru yürüyecek, sürgüyü çekip sokağı aşacaktım. Zihnimde deveran eden onca sesi ayırt ederken göz göz yolu seçecektim.

Belki de asfaltı aşındıran öbek öbek su birikintileri üzerinden aynı senin gibi atlayıp salına salına meçhule gidecektim. Her rakam adeta bileğime saplanıyor, kolumdaki saati kelepçeye çeviriyordu. Sanrılar ruhumu yırtıyor, oluk oluk hayal akıyordu. Zaman tepemde kara bulutlarını sıra sıra dizmiş; bense akrep ve yelkovanı aşarak rüzgarı kucaklıyor, izleksiz var oluyordum.

Balçıkta zaman içredir; harf ve sesle tebarüz ederken ay ışığını beklemektedir. Öyle bir geçer ki... An be an, sesinde ve seninle. Kaç yıl oldu bilmiyorum.

Tepemde kâinatın sularını taşıyan sundurmayla konuşuyorum. Balçıktaayım hâlâ. Her gözesinden ruh akan yaratımı taşıyorum. Ateşi yakan cevherim varmış benim. Suyu ferahlatan, berraklaştıran ve parıltıdan tesselli imişim meğer. Saatim kayıpmış. Bahçe kapım sürgüzmüş. Beş parasızmışım. Altıyı düşünmeden yarmışım. Zaman dediğin çok çok üç günmüş yaa...

Üç gün üç... Bir, iki, üç... Dipsiz bir uğultunun yanında öyle tik taklar, şıp şıplar, vınn'lar hava civaymış. İçten içe yaşadığım, ölçeri beyhude duyumsamalar eşliğinde kâinattaki seremoniye eşlik edermişim. Berr'de ilenmişim.

Müstekarda bilenmişim. Karanlığın sağanağı altında Hû diye dilenmişim. Hilkatın enfüsî matlâmı söylemişim. Yunus'a adaşmışım. "Bir ben vardır bende benden içerü" derken yola adanmışım. Hakk, gergef gergef yaratmış beni, seni, bizi, her şeyi.

Zalemnâ enfüsenâ

BAKIŞ SESLERİ

Yasin MORTAŞ

*Sesler
yağmur olursa
fasılasız duyarım*

Yüzlere ekilmiş müjdeleri
biçen gözlerim
hain değildir

Kuşkuların öğüttüğü
saatlerin savurduğu harman olmasın bakışlarınız
ben/bakışların kızgın taşlarını
ab-ı çeşm'ini duyarım

Ateş hıçkırığı dağlar arkasında
Leyla sesleri kaynıyorsa
kentler sağır olsa da
ben/o yaralı seslenişleri/takatsiz yankıları
akort ederim kalbimle

Çöl
yalnızlık değildir kuyuları varsa
ben
kuyudaki solo'lara
yıldızlar sarkıtan seyyahım

Umutlar tazeleyen
rüzgârın inşirâhını duyarım.

SÜS KÖPEĞİ

İlker GÜLBAHAR

Kapıyı tıklatanın kim olduğunu merak etmesem, aralık soğukunda eşofmanımın paçalarına sürtünerek içeriye giremeyecekti. Onu evime alıp besleyen, evimin en iyi yerlerini ona tahsis eden bendim. Hata mı etmiştim? Böyle hassas, böyle derin, böyle ince düşünceli davranmamalı mıydım?

Kapıyı ona kendi ellerimle açmıştım. Vestiyerin yanında gözlerini sonuna değin aralamış, beni süzüyordu. Kulaklarındaki puanlı siyah-beyazlık Dalmaçyalı köpekleri andırırsa da ince uzun kuyruğundan ve kısa tüylerinden dolayı onu görenler puantere benzetebilirdi. Balköpüğü gözlerinde biçimlenen yakamoz, içime yayılıyor, kış ayazının buzlarını çözüyordu. Daha önce iş çıkışlarında Vedat'ın eve geç geldiği ve akşam çayını tek başıma içmek zorunda kaldığım vakitler, pencereden veya balkondan sokak lambalarının ışığını ve gecenin aydınlığını seyrederken görmüştüm onu. Sesine ilk kez o zamanlar şahit olmuştum.

Vedat'ın evi terk ettiği, kat komşum Füsün'un beni teselliye geldiği gecenin ertesi idi. İlk kez bu kadar yakındım ona. Çok net bir şekilde onu görüyordum ve sesini duyuyordum.

Dış kapıyı kapattım, merdiven boşluğunda uğultulu bir gıcırta yankılandı. Oturma odasına benden önce girmiş, kalorifer peteğine yakın duran koltuğa yayılmış, fuşya kırlenti arkasına almış, sanki çalışmaktan bayılacak hale gelmiş de neresi olsa oraya kıvrılıp uyuyacak bir amele gibi bitkindi. Tüyleri canlı ve parlaktı, gürbüzdü. İyi beslendiği, bedeninin tüm kemik aralarını etle doldurduğu o tombiş görüntüsünden belliydi. Sevimliydi. Acaba, Vedat'la bir yıl süren evliliğimizde bir evlat sahibi olamayışımızdan mı bu denli sevimli geliyordu bana? Çünkü insan, sevgiye muhtaç olduğu kadar sevmeye de ihtiyaç duyuyordu.

Arka ayaklarıyla arada bir sırtını kaşıyordu. Saatten odaya yayılan tik takların ardından benimle birlikte nefes alış veriş, hangi odaya gitsem oraya gelişi, dayanılmaz bir albeni veriyordu ona.

Koku alması olağanüstüydü. Evin neresinde olursam olayım, nereye saklanırsam saklanayım beni bulması üç beş saniyeyi geçmezdi. Vedat'la aynı evi üç yıl paylaşmamıza rağmen farklı odalarda vakit geçirdiğimizde kokusunu alamazdım.

Kafasını sağ omzuna doğru eğerek öyle bir bakışı vardı ki kim olsa bu sevimliliği bağrına basmak isterdi. İnsanın kanını kaynatan sempatik hareketleri, "Benden sana zarar gelmez, senin kulun, köpeğin olurum." anlamına gelen kuyruğunu sallaması, her hareketimde gözlerimin içine çipil çipil bakışı, aramızdaki yakınlasmayı, bağı anbean güçlendiriyordu. Ona bu kadar hızlı alışacağımı düşünmemiştim. Çünkü onun varlığı bana, kendimi dinleme fırsatı veriyordu. Oysa Vedat yanımdayken iç sesimi duymam imkânsızdı.

İlk gün, iki saat kadar balkonda hasır minderin üzerinde yattı. Üşümüş müydü acaba? Kıyamadım, içeri aldım. Madem benimle yaşayacaktı, iyice yıkamalı ve temizlemeliydim. Benim şampuanımla yıkadım, benim lifimle sabunladım, tüylerini benim taramımla taradım. Banyodan çıkarken birkaç kez silkелendi; ondan sıçrayan su damlacıkları yüzümü, gözümü ıslattı. Vedat, muziplik olsun diye ıslak ellerini yüzüme doğru silkelese kıyameti koparır, ona ergen tripleri atar, onun gününü rezil ederdim. Vedat'a yaptığım gibi bağırp çağırmadım. Onu şefkatle kucakladım, kendi havluma sardım, tüylerini kuruladım, odanın sıcak bir köşesine attığım yer minderinin üzerine yatırdım.

Karnı aç olabilirdi. Plastik kaba doğradığım ve üzerine süt döktüğüm ekmeği yerken minnetle baktı bana. Çorba pişirmek için bir haftadır buzlukta bekleyen kemikli etten bir avuç içi kadar koydum önüne. Elimi uzatıp okşamak istedim, sağ patisini avucuma bıraktı. Senin dostunum, demekti bu. Birlikte aynı masaya oturmadığımız, tek başımıza tıktığımız ne de çok ögün vardı Vedat'la.

Her gece benden sonra uyuyor, sabah benden önce kalkıyordu. Gece uykum hafiflese onun mırıltılarını duyuyordum. Eve gelirken işe giderken; çarşıda, pazarda kimseyle konuşmadığım ve kendime misafir olduğum her vakit onu düşünüyordum. Zamanla onun bağımlısı olmuştum. Kalabalıklarda bile onu özlüyor, onu arıyordum. Ona besin değeri yüksek mamalar alıyor, en iyi şekilde besliyordum onu. Bu kadar iyi beslenmesine rağmen o, gün gün zayıflıyordu. Hemen her iş dönüşü ıssız parklara, kalabalığın az olduğu sahillere götürüyor, bir istediğini ikiletmiyordum. Evliliğimizin ilk yılında Vedat'la gezdiğimiz yerlerde hiçbir değişik-

lik yoktu.

Benim ona bağlandığım kadar o da bana bağlanmıştı. Artık dışarıya çıkarken de yanıma alıyordum. Yalnızca iş yerimdeyken beraber değildik. Müşteriler korkuyormuş, patronum öyle söyledi. Hoş, onunla ilgilenen pek fırsatım olmuyordu müşterilerden ama o, arada bir havlıyor, sesini üçüncü kattaki çalışma ofisi-me kadar duyurabiliyordu.

Kaliteli köpek mamalarıyla beslenmeme ve onunla çok iyi ilgilenmeme rağmen onun zayıfladığını hissediyor ve onun bu durumuna çok üzülüyordum.

Vedat'a olan sinirimle koltukta tembel tembel otururken veya yatağa uzandığımda Vedat'ın hayaline söylenirken süs köpeğim, sol kolumun altına sokulur; kendisini sevdirmenin yollarını arar; elimi, yüzümü yalar, bin bir türlü şaklabanlıklar yapardı.

Zayıflıyor olmasına rağmen eve alışmışlığından olsa gerek artık yatağa sığamaz olmuştuk. Evin içinde de sakarlıları çıkmaya başlamıştı. Makyaj masamdaki çok sevdiğim hasır mücevherliğimi kuyruğuyla düşürmüş, sonra üzerine oturmuş, onu kullanılamaz hale getirmişti. Vedat'ın imrenerek baktığı nostaljik dağ evi biblosunu kırdığında ona kızmak istemiştin ama kızmadım. İyi de etmişti o bibloyu kırmakla. Nefret ediyordum çünkü Vedat'ın levanten zihniyetle evimize doldurduğu ıvır zıvır süs eşyalarından. Bu da bir süs köpeğiydi ama köpeğimde züppe tavırlar yoktu Vedat'taki gibi.

Son zamanlarda kucağıma alıp sevemez olmuştum, bir deri bir kemik kalmıştı. Kemikleri, neredeyse "Ah şu yalnızlık, nereye dönsen kemik gibi batır." dizilerindeki derinliğin ruhumu incitmesi gibi nereme değse acıtiyordu. Dizlerime dokunduğunda patisi bile rahatsız ediyordu. Bedenen zayıflarken ruhen tüm evi doldurmasına bir anlam veremiyordum. Onun bir süs köpeği olduğuna bin şahit gerekti. Ayrıca iyice de tembelleşmiş ve ağırlaşmıştı.

Fusun'dan pek hoşlanmıyordu. Benim en yakın arkadaşım, can dostumdu oysa Fusun. Çünkü tüm sırlarımı, sıkıntılarımı, hüznlerimi, sevinçlerimi onunla paylaşıyordum. Fusun geldiğinde o balkona çıkar, Fusun evden gidinceye kadar da orada dururdu. Arada bir camdan bizi gözetlediğini görürdüm Dış kapının sesini duyar duymaz oturma odasına damlar, ayaklarına sürtünür, başını okşamam için yalvarır gibi bakardı. Sonra bütün odaları bir bir gezer, uzun uzun ve olanca gücüyle havlardı. "Süs" köpeğimin "ses"inden kulak

zarımın yırtılacağı zannına kapılırdım.

Bazı geceler sesi kısılcaya kadar havlardı. "Sus" demekten yorulurdum. Onun sesinden uyuyamaz, sabahları uykulu ve şişmiş gözlerle işimin yolunu tutardım. Allah'tan Fusun'un geceleri beni ziyarete gelişleri vardı da arada bir rahat nefes alabiliyordum.

Bir gün bütün "ses" kesildi evimde. Fusun'la birlikte her odanın dört bir köşesini aradık. Bütün ihtimalleri düşündük. Bizimle oyun oynamak istiyor olabilir. Hatta bir ara, çok zayıfladığı için bir köşede ölmüş olabileceği bile geldi aklımıza. Hiçbir yerde bulamadık. Mutfak tezgâhının yanındaki boşlukta, balkondaki dolabın altında, kanepenin arkasında, yatağımın başucunda. Hiçbir yerde ...

İkinci kat komşum, bir Köroğlu bir Ayvaz yaşama tutunmaya çalışan Avni dedenin kalp krizine yenik düşüp Zehra nineyi yalnız bıraktığı ve Almanya'da yaşayan tek oğlunun gelip tüm taziyecileri gönderdikten sonra Almanya'ya dönüşüyle birlikte bütün ses kesildi evimde. "Süs" köpeğim "sus"muştu.

Epey zaman görmedim onu. Yine işe geç kaldığım günlerden bir gün apartmanın merdivenlerini alelacele inerken Zehra ninenin kapısının önünde rastladım ona. Şaşırdım. Belli ki onun kapısını çalmıştı bu kez de. Biraz toplanmış, kilo almıştı. Beni görünce kaşlarını çatarak baktı. Sanki düşmanı olmuştum. Ona yaklaşmaya çalışsam, ellerimi ona doğru uzatmaya yeltensem bana ön dişlerini gösterirdi, ihtimal ki beni ısırırdı. Kızgındı, belki de nefret ediyordu benden. O an, beni, Fusun'la paylaşmak istemediği için terk ettiğini anladım. Çünkü o, yalnız yaşayan insanların "süs"üydü. "Süs" demek, "ses" demektir.

Ağır gıcırıtlarla aralandı Zehra ninenin kapısı. Ölene dek yalnız başına yaşayacak olan, duvardaki saatin saniye seslerini dinlemeye tek oğlu tarafından mahkûm edilmiş, belki günlerce haftalarca insan sesine hasret kalacak ve dört duvar arasına sıkışmış yalnız insanlar listesine eklenen Zehra ninenin gülhatmi desenli entarisine sürtünerek; "süs" köpeğimin, hayır, "ses"sizliğin süzülüğünü gördüm.

Kim bilir, belki de bütün suç bendeydi. Kendimde hataların olduğunu bildiğim halde Vedat'ın beni terk etmesini kabullenemeyişim ve bütün suçu ona yüklediğim gibi Zehra nine de yaşamının sonuna kadar, kendisini bu dünyanın sessizliğiyle baş başa bırakan Avni dedeyi suçlayacak ve bu suçlamanın kendisindeki psikolojik yıkımlarını yalnızca "süs" köpeğiyle paylaşacaktı.

GÜZ YANIĞI

Afimet KAFKAS

güz yangınlarına hasret ağıtları yakıyoruz
ısıtmanın yakmak olduğunu hissediyor tenimiz
bir avuç su üşütecek
bir avuç su söndürecek
bir avuç kalacak geriye

güz yangınlarına hasret ağıtları yakıyoruz
ellerimizi sürüyoruz mütemadiyen birbirine
kiminin dişleri ısıldıyor
kiminin içi sızlıyor
kiminin içi acıyla doluyor

güz yangınlarına hasret ağıtları yakıyoruz
ve gökyüzüne bakıyoruz süzülen yaprağa öykünerek
her kar tanesi bizi donduracak
her kar tanesi bizi yakacak
her kar tanesi biz olacak

güz yangınlarına hasret ağıtları yakıyoruz
bakışlarımız donuyor dönen mevsimle beraber
her bakış bir gün solacak
her bakış bir kez soracak
her bakış bir gün biz olacak

ÇÜNKÜ ARAMIZDA O MAVİLEŞEN ANILAR

Reşit Güngör KALKAN

I.

Biliyorum vakit yok ve durgun bir inilti ırmağında ikimiz, iki hançer ağzıydık ipekle sınanmış. Ağır başlı bir şenlikle geçerken şölenlerden, şaşırıdık şatarabanla üstelik. İpekle bir iniltiye dinginlik bahşeden çiçekleri konuşmalıyız şatarabanla o sarp yokuşlarda. Çiçekleri konuşmalıyız çünkü, ben, ağzımın ülkesinde bereketle taşan bir tek ıslık atımı sundum sana bildiğim bütün şarkıları. Gövdemizde aynı kalbin senfonisine ayarlı bir heyecanla üstelik, o vakar dolu mektuplarla yetiştin akıp giden körpe bir yaza. "Geciktin... Çiçekler, aynı salgınla soldu o kırmızı vazoda. Kitaplar birikti ve plaklar... Geciktin... Aralık bırakılmış bir kapıda bir başıma, gece içinde üstelik, adını radyoda bir hanende seslendiriyorken bir baharı aşkla, duydum, geciktin..." Hani, o mektuplar diyorum, sedef sancılı bir akarsuyun sesiyle şakırdı sayfalar boyu... Bir güneş açmış, bir ağaç yapraklarını sunmuş gibi dudağımın kıvrımına... Saatler, mızrakla yarışan deli bir tay peşinde toynaklanırken kalbimde, dünyanın bir ucunda bir orman büyürdü fısıltıyla üstelik.

Biliyorum vakit yok ve ben, kırgın hâllerimden küllenmeyen bir dünya ağrısına uğradım. İşte dünya ağrısında kırgın hâllerimi anla diye bir de, içime damlıyorken o görklü hayat ırmağı, bütün denizlerini ağırılı bir dünyanın, sararan dudaklarımı abanıp aşkla geçtim. Çünkü gençtim, çünkü o dingin inilti ırmağında akıp giderken günler, çünkü henüz Leylâ kaybolmamışken Mecnûn içre, kış birden bastırır, hava kararır, ışıklar bir bir sönerdi o berzah yorgunu şehirde. İşte o berzah yorgunu şehirde, seni sesine katık eden bir özlem yasına ayarlı loş aralıkta ben, ellerim ceplerimde, dudağımda kibrit kurusu bir yazla geçip giderdim bomboş sayfalardan.

Peş peşe kalkan otobüslerde dakikalar, çağdaş meraklar eşliğinde yumrulanarak otururdu boğazıma. Kesilmiş bir demir kokusuyla karışık, yol boyu akan zambaklarla ben, kirli bir cama dayayıp başımı, gövdemle hıçkırıktan bir göz yaptım kendime yeniden. Bütün bir yaza aşkla koşan o mektuplar, yani dünya insanların üzerine kapanıyorken bir bir, yastığımı ıslatıyor her gece...

Kimse bilmez, bizde, tenle örselenen baygın kolları duymaksızın geçip gitmiş o gergin baharlarla kaygılı birer uçucu ecza vardı. Biz de birer yaz gölge-

sine çekilmiş duvağıyla bir ruhu kaldıran tenle örselendik o uçucu eczasız. Şimdi zihnim, kelebekleşen fotoğraflarla çalgısını sustururken geçmiş günlerin, bir gitarla ulu orta yasaklanabilir anılar büsbütün. İşte bahar dallarıyla mayısa fısıldayan genç ırmakların, notalardan, gençliğin hâllerini göstermesine tebesüm edebiliriz. Bir kız, çehresinde güneş oyası yazmasına bürünerek yazların aksiyle bir dağda, bir küflenmiş sükûtle yani, içlenebilir bütün menekşeler adına. Bir vertigo, yazla içimize doğru buruşan iğdeleri ve akasyaları gece boyunca tutuşturabilir tenimizde.

O berrak hatırlayışlar içinde, geçmişi gergin baharlarla yaza taşıyan telaşla taşınırdık ruh gölgelerine, cenaze merasimlerine...

Çünkü aramızda, o mavileşen anılar artığı hü-zünkâr bekleyiş senfonisine ayarlı sessizlikle ikimiz, bir gitarı yeniden bir gitarla taşıyabiliriz aslında deliren uzak yazlara. Esmer bir güneşle gelinciklenen tepelere doğru itildiğinde erguvan düşleri geçmişin, yeniden sarsabiliriz şehrin uzak zamanlarını. Hayat nasıl olsa bir ırmakla çevirecek yolumuzu, sessiz...

Biz o vakit, kimseler henüz bilmediğinde yani bizi, vitrinlerin ve dolarların, namlu ucunda balkıyan intihar desteleriyle arşınlardık o hüznler sarmaşığı zamanları. Unutmuş da değilim üstelik, kırgın ırmaklarla yükselen sesinde yasemenler açardı bir vakit. O balkıyan intihar desteleri arasında gazetelerin, radyoların ve Korelerin sessizliğiyle sınanırdı bir de Türkiye. Fakat yine de bilirdim, duru bir pembenin en rahat hâliydi bu sendeki...

Sendeki bu duru yasemen saksılarıyla, bana bir şiirden mısralar söyletirdin de, kalbimiz Türkiye kadar bir notayla çarpardı. O vakit, gün tene sokulduğunda esriyen o ruh gölgelerine kaçmış marsık, yüzünde ıstıraplanırdı tel tel, görürdüm.

Yani yüzün işte, bir orman buğusu, yatırları anıtan, karanlık yeşiliyle bir muğlak tanı gibi. Bir yan-kısı derin felsefe yüzün... Mânâya tahmin, ifrata turkuaz mavisini bir karmaşık Van Gogh yüzün üstelik! Biliyorum, şimdi zihnim, kelebekleşen fotoğraflarla çalgısını sustururken geçmiş günlerin, bir gitarla ulu orta yasaklanabilir anılar büsbütün. Çünkü çiçekli takvimlerle saatli maarif arası, bilmem ki bir İstanbul çeker mi fesleğenle o yitik yaz?

II.

Orada, o yangın zamanlarından arta kalan bir avuç kül içinde, yani örselediğinde tarihin kesik kolları ikimizi, bize benzeyen bir fotoğrafta işte, pek mütebessim çehreler buldum çok zaman sonra. Arta kalan bir avuç kül içinde, çok zaman sonraydı ki ben, kanatlarımda dünya yorgunu bir yaşamakla paslanmış sevinçlerle hatırladım sevgimizi.

Saçlarımda on yedi yaşımın merakıyla hepten dalanmış sevgiler, kalbimde dünya ağrısından kana viçe dokulu bahanelerle adımlardım yıldızları. Koyunumda sloganlarla büyüyen gençlik dergileri, sahte yatırırlar, teoriler yani, kurtuluşa dair...

Liseli bir oğlan kadar sivilceli ve yırtlaz duygularla sırimlaşan bedenimde üstelik, kitaplarla olgunlaşan bir filozof bakışıyla tutkuluydum aynalara bir de. Vaktim yoktu çünkü vakit, sevgilerde telaşlanan bir fotoğraf, yahut bir mektup beklentisiydi o bir avuç kül içinde yazıklandırken günler...

Mevsimlerle telaşlı ve geçip giden yazların hazırla arzulu, bulanık bir yankı içinde aşkla çoğalırdı her şey.

İki bahar sürgünü içimizde, uzun iki belikle çevrelenmiş, aydınlık bir gülüşün razılığına sığınan o toy bakışlı sesimle üstelik, durlanmış cümleler eşliğinde ürkek, salgınları anımsatan şiirler yazardım; dedim ya gençtim işte.

Yani korkarak geçerdim kitapların korsan taraflarından, sevişmek kelimesinde soluklanan ruhum, gecekondularda en çok, abilerine mektup yakalatan kızların korkusuyla titrerdi bir de.

Orada, o yangın zamanlarından arta kalan bir avuç kül içinde, kanadı kırık bir genç canıyla üstelik, ölmek düşerdi aklıma sevmekle palazlanırken ruhum. Esnaf kokulu zamanlar içinde biz, iki kırgın ikindiyle başımız önümüzde, koltuğumuzda kitaplar, çay bahçelerinde solarken o bungun yapraklar içinde, geçip giden baharları hatırlardık.

Bilirdik sevmek, sinema salonlarında lükse karışan Ayhan Işık ve Belgin Doruk kıskançlığıydı bizleyin. Alışmak bir de, tez elden alınmış bir tutam papatyaya bağışlanan akşam kurusuydu. Nisan nazla geçer, bahar aşkla koşturur, mevsim derslere ayarlı sarışın bir ergen sıkıntısıyla çökerdi içimize.

Devrim şarkılarıyla büyüyen o kalabalık içinde biz, yasaklı kitapların daktiloya çekilmiş sloganlarıyla yürürdük kol kola! Şarkılarla aydınlanan bir gençlik armonisi içinde, armonikasında yani bir devrimcinin, duvarlarda solmuş renkleriyle faşizm, baharı kuşatırdı her adımda.

Ben, kitapların yazdığı işçiler arasında, vardiya aralarında fabrikaların, aynı türküyeye katık ederdim ağzımı. Çünkü, iki bahar sürgünü içimizde, uzun iki belikle çevrelenmiş, aydınlık bir gülüşün razılığına sığınan o toy bakışlı sesimle üstelik, durlanmış cümleler eşliğinde ürkek türküler söylerdim, kalbim aşkla çarpardı sonra.

Zaman, mevsimlere ayarlı sevgi ırmağında işte, yılgın törenleriyle biten her aşkın, ölgün yasını tutmakla geçerdi. Sonra, birkaç el silah sesiyle uyandık ve roman bitti!

SANAT EDEBİYAT VE SÖZE DAİR

Ramiz AYDIN

Sanat hayatı güzelleştirmek ve daha anlamlı hale getirmek için insanoğlu tarafından bir ihtiyaç olarak benimsenmiş, başlatılmış ve geliştirilmiştir.

Sanat denilen nitelikli etkinlik insan için, hayat içindir.

Sanat medeniyet içindir.

Sanat medeni insan olmak içindir.

Sanat insanca duygu ve duyarlılıkları geliştirmek içindir.

Sanat, insanı daha nitelikli olmaya, daha anlamlı yaşamaya, daha güzel insan ilişkileri geliştirmeye davet eder.

Bir yazı ve söz sanatı olan edebiyat “edep” sözünden türemiştir. Malumdur ki edep sözü düzgün davranış, terbiye anlamına gelmektedir, dolayısıyla edebiyat bilim olarak yazıyı veya sözü edepli, düzgün kullanmaktır. Medeni insanın her hali anlamlıdır. Kelimeleri gelişigüzel kullanmaktan kaçınır, sözün söylenişine, söyleniş güzelliğine, ulaşmak istediği anlama, insan üzerinde bıraktığı etkiye önem verir.

Türk medeniyetinde birçok yazar ve şairin söze, sözün gücüne, sözün değerine, incitmeden söylemek gerektiğine önem verdiğini görmekteyiz. Türk medeniyetinin şahika eserlerinden biri olan Kutadgu Bilig'de Yusuf Has Hacıp atamız yaklaşık bin yıl önce zaman geçse dahi değerinden hiçbir şey kaybetmeyen, bugün için bile çokça ihtiyaç duyduğumuz pek anlamlı sözleri bize hediye etmiştir.

“Söz ağızda iken sahibinin esiridir, ağızdan çıktıktan sonra sahibi sözün esiridir.”

“İnsanı dil kıymetlendirir ve insan onunla saadet bulur, insanı dil kıymetten düşürür ve insanın dili yüzünden başı gider.”

“İnsanın süsü yüz, yüzün süsü göz; aklın süsü dil, dilin süsü sözdür. İnsan sözünü dil ile söyler, sözü iyi olursa yüzü parlar.”

“Çok dinle fakat az konuş, sözü akıl ile söyle...”

“Hangi iş olursa olsun sen onu tatlı dille karşıla, her işte tatlı dil kullanırsan saadet sana bağlanır.”

Bakalım bu konuda insana saygıyı ve sevgiyi baş tacı eden Yunus Emre'miz neler söylemiş?

Söz ola kese savaşı,
Söz ola kestire başı;
Söz ola ağulu aşı,
Yağ ile bal ede bir söz.

Az söz erin yüküdür,
Çok söz hayvan yüküdür,
Bilene bu söz yeter,
Sende cevher var ise.

Biraz da Mevlana'ya kulak verelim.

“Dost acıyı söyleyen değil, acıyı tatlı söyleyebilir. Bilmez misin ki cevap vermemek de cevaptır.”

Örnekler böylece uzayıp gider.

Söz insan için bir nimet.

Söz insanın sözle dünyaya açılan kapısı, kalemle ve kelamla sanata dönüşen güzellik.

Her türlü sözle iletişim, uzlaşma ve anlaşma için Yaradan tarafından insana bağışlanan hazine.

İnsan bu hazineyi anlamlı bir bakışla değerlendirdikçe kendi olmaya doğru yol alacaktır.

EKSİK ŞARKI

Mustafa IŞIK

akşamın alacası yorgun argın
döküledursun kapı aralığından
ben, senin için gökkuşağını
yüzümün rengine boyadım

bulutlar sus pus, ürkekçe
dünya ki iki kapılı evimiz
kapıda, yaşlıca zeytin ağacı

kavruk gövdemi yol yapardım
neşeyle akardı bulanık nehirler
tepelerin sükutuna erişirdim

sarmaşıklar pencereye resim
gök hülyalı bakışlı, su sesi
avlusunda çocuklar üşürdü

insanlar işi gücü bırakıp
dökülürdü sokak başlarına
üç kere alına değerdi kitap
dudakta kırık çıkık türkü tadı

ey gönlümün nisan bereketi
dildeki eksik şarkıyı tamlayan
suratta mutluymuş gülüşü

gülümsesin dağ, taş, uçan kuş
bilinsin hüdhd, süleyman, belkıs
kırmızı elma ısırısın masallar

duvaksız sabahta şebnem nefesi
kalbim denize tay ırmak telaşı
öpsen geceyi yıldızlar düşer
süveyla, sahibine uçar kuşları.

ÖKSÜZ BİR YÜREĞİN TERENNÜMLERİ

Erhan ÇAMURCU

Nurettin Durman, yaşı ve yaşadıkları itibarıyla saygıyı ziyadesiyle hak etmiş bir yazar olmanın yanında, yazdıkları ve tanıklıklarıyla da “üstad” sıfatını yakıştırdığımız mümtaz bir yazı ehli. Şiirleri, ülkemin ve Orta Doğu'nun yakın tarihine tutulmuş parlak bir ayna; gazete yazıları günceli yakından izleyen kıvrak bir zekâ olarak çıkıyor karşımıza. Yazılarındaki irfan yansımaları okuyucunun gönlünü ferahlatırken ikaz edici üslubu da Müslümanca bir duruş için silkenmemize vesile oluyor. Son kitabı “Öksüz Çocuklar Galerisi” on altı yaşında bir öksüz olarak İstanbul'a gelen ve burada tutunmak için kitaplara ve dergilere sarılan yaralı ve hisli bir yüreğin terennümlerini sunuyor okuyucuya.

İstanbul'a duyduğu hayranlığı da bu hisli yüreğin aksiyile ifade ediyor: “Şiirin başkenti, gönüllerin payitahtısın ey İstanbul. Güzellerin güzelisin. Aşıkların rüyasında sen varsın. Sende olmak, sende yaşamak, sende mehtaba çıkmak, Boğaz'ı temaşa etmek var. Tarihini düşünmek, ibret almak, ders çıkarmak var. Sende yaşamak, sende kemale ermek var hâsılı. Seni sevmemek mümkün mü?” Bu ifadelerden şairin İstanbul'a Osmanlı'nın bakiyesi, mübarek bir şehir gözüyle baktığını görebiliyoruz.

Yazmanın ilk şartı okumaktır zira bir kaynaktan beslenmeyen pınar hiçbir ovayı besleyemez, hiçbir bağı serinletemez. Nurettin Durman yazıyla, daha doğrusu kitapla olan ilişkisinin başlangıcına dair güzel bir hikâye anlatıyor: Çalıştığı iş yerinde bir çocuğun elinde gördüğü kitabı kendisine vermesini rica ediyor ve kitabın Mevlana'nın “Divan-ı Kebir'i olduğunu görüyor.

Böylesine güzel bir rastlantıyla yazıyla tanışan Durman, ardından dergilerin müdavimi olmuş. İlk şiirini 1964'te Sanat Dergisi'nde yayımlattıktan sonra pek çok dergide şiirleri yayımlanmış. Hatta 1990 yılında genel yayın yönetmenliğini Müstehir Karakaya'nın yaptığı Kardelen dergisinin yayın kurulunda yer almıştır.

O günden sonra pek çok dergide şiirleri yayımlanıyor. Dergicilikle ilgili görüşlerini ise şu şekilde ifade ediyor Durman: “Bir defa dergi çıkardınız mı işiniz çok zor artık. Öyle her yere ürün gönderemezsiniz. Kimsenin nazını çekemezsiniz. Gönderdiğiniz bir ürün yayımlanmayınca kahrolur, günlerce huzurunuz kaçır; kolay kolay kendinize gelemezsiniz.”

Bu sözleri söyledikten sonra ekliyor, “Düş Çınarı” hem dergisizlik özlemiyle hem de bir bakıma yarım kalmış bir işi tamamlamak için çıktı diyebilirim.”

Çeşitli programlar ya da arkadaş ziyaretleri vesilesiyle gezdiği şehirlere ve arkadaşlıklarına dair de anekdotlar paylaşıyor Durman.

Bir dönemin edebiyat ortamını idrak edebilmenin şartlarından biri dönemin edebiyatçılarının anılarını okumaktır muhakkak. Bu anıları okurken şehirlerin değişmekte olan dokusunu ve arkadaşlıkları belirleyen unsurlardaki farklılaşmayı da görebiliyoruz. Bir ismin büyüklüğü, yanında yer aldığı isimlerin büyüklüğüyle ölçülebilir.

Bu itibarla bakınca Nurettin Durman'ın anılarında bugün itibarıyla muhtelif dergi, gazete, televizyon ve yayınevlerinde mühim yerlerde bulunan isimlerin yer alması onun yazarlığının ve insanî hassasiyetinin göstergesidir.

Durman, Murat Güzel'den yaptığı bir alıntıda anıların insan hayatındaki ehemmiyetine dair şunları söylüyor: “Çok değil on sene, bir şehrin hayatında devde kulak kalan bir süre. Bir insanın hayatında ise hesap edilmesi zor hasarlara yol açabilecek kadar uzun. Zamanın zalimliği üstüne söz açmanın bir değeri artık olmayacak. Bunu biliyorum ve fotoğrafa bakarak susuyorum.” Anı yazıları, dile gelmiş birer fotoğrafkaresidir.

Zorlu dönemlerden geçmiş, üç ihtilal görmüş, toplumun acılarını dillendirmiş, irfan sahibi, hisli bir yüreğin anıları bir anlamda kendi büyük resminizin dile gelmiş halidir.

Anıları arasında evinin bahçesindeki, iş yerinin karşısındaki ağaçlara; ön bahçedeki kedilere, arka balkondaki kumrulara ve evinin karşısındaki ilkokulun bahçesine de kayıtsız kalmıyor Durman.

Bütün bu tabiat unsurlarını Allah'ın bir rahmeti olarak kabul edip onların hüznüne ortak olabilecek kadar naif bir yürek çıkıyor karşımıza. İş yerinin karşısındaki erik ağacını yanlış budayarak çiçek açamaz hale getiren komşusuna karşı, “Demek ki beceriksiz ellerin yaptığı fenalıklar herkese sirayet ediyor.” diyerek tabiatın dengesini korumak için insanın önce yaratılmışlara saygı duyması gerektiğini vurguluyor.

İstanbul'a karın yağmadığı bir yıl şubat ayında, geçmiş kışları yâd ederken karın yağmayışını dahi ilahî bir mesaj olarak değerlendiriyor.

Dönemin hükümetlerinin aldığı kararları toplumsal yansımaları itibariyle ele alıp eleştirmekten geri durmuyor. Özellikle kapitalizm karşısında mahalle ve şehir tasavvurumuzun değişmesine tepki gösteriyor: “Bakkalımız yaşasın ki bir ekmek almak için süper marketlerin, capitollerin semtine gitmeye mecbur olmayalım (...)

Yok, öyle değil; çeşidi az, yeri küçük olsun ama bakkal bizim olsun. Bakkalımız hep bakkal olarak kalsın. Bu işi yapacak birileri bulunsun her mahallede.” Bu ifadelerde bakkal, kadim kültürümüzün kapitalizme direnen temsilcisi olarak karşımıza çıkıyor. Bozulan şehir hayatı karşısında da kendini yabancı ve yalnız hissediyor: “Buradan çıkmalıyız. Evet, buradan çıkmalıyız.

Bu yağmurlardan geçerek ne kadar sinmişse üzerimize ne kadar varsa üstümüzde kirimiz-kirlimiz orda bırakıp yeni baştan arındırarak içimizi-dışımızı buradan çıkmalıyız.

Bu kirin pasın içinden çıkmalıyız; çıkmalıyız ki metropolün namusu kurtulsun. Çıkmalıyız ki sulara gark olsun.

Bahçelerini tarumar ederek beton yığını haline getiren paragöz mimarların, açgözlü müteahhitlerin akli başından gitsin.

Beton ve demirleriyle, hafakanlarıyla ve korku-

larıyla kalakalsınlar baş başa. Ecinnilerle dans edip gulyabanilerle keyif çatsınlar.”

Denemelerinde edebiyatımızın Batılılaşma sürecinde mağlup bir tavır takınması sebebiyle Batı'dan devşirdiğimiz türlerde özgün eserler veremediğimizi belirtirken, divan edebiyatında bunun tam tersi galip bir tavrın sergilendiğini ve bu nedenle Türklerin divan edebiyatına damgasını vuran özgün ve yetkin eserler verdiğini vurguluyor.

Durman, yazı serüvenini şu sözlerle gerekçelendiriyor: “Bunları hep yazık olan bir coğrafyanın insanları olduğumuz için dert edinir oldum. Yani güzel güzel yaşamak varken bu kadar kanıtlanmış bir hayattan ne umabiliriz ki geleceğe ulaştıracak.

Bu kadar düşmanlıktan ne tür güzellikler bekleyebiliriz. Bunlardır insanın canını sıkın. Dünyasını dar eden bunlardır. Bu üç günlük dünyanın meşakkatleri bunlardır. Nefret etmeden yaşamak, sevgiyle bakmak etrafına; tebessümü eksik etmemek yüzlerimizden.

Pek çok sefer bir arkadaşının vefatını haber verirken, ölümü bir hakikat olarak kabul ettiğini ve ölümü çoktan kabullendiğini görüyoruz Durman'ın. Kitabın son yazısında, abisinin vefatını hayatın anlamsız telaşıyla karşılaştırarak anlatıyor ve esas istasyonun ölüm olduğunu gözlerimizin önüne seriyor.

KÂĞITÇI GÖÇMEN ÇOCUK

Hüseyin ÇOLAK

Puslu bir akşam deniz kokusu
Teninde çağlayan sular
Aklında zamansız yolculuklar
Akşam damgadır aşka gece mühür
Ağzında bir avuç çakıl taşı biraz kahır
Yol ve bu uzun nehir
Gözlerinden ince parmaklarına
Uzanan gökyüzüdür

Kentlilerin günahına denk kâğıt yerine
Kuş sesleri toplardı ağaçlardan
Sesinde biriken yalnızlıklar
Omuzlarında telaş anıları taşımaktan
İnfilak etmiş kelimeler ağzında insanlığın
Belki yağmur da yağar
Islatır suskunlukları
Kırık bir dalın yükünü taşımak kadar

Biliyorum ben değildim
Denizi büyüten gözbebeklerinde
Göğsünde tüneyen gül
Uçurumda unutilan can
Birleşip tanımsız bir direnmeyle
Usluca çarpardı esmer yüzüne

Dağınık saçlarına benzerdi gökte bulutlar
Kuşların o karmaşık uçuşu gibi
Bir esrimedir yansıyan gecenin gerdanından
Kâğıtçı esmer çocuk
Gözlerini kapayınca sönerdi kentin ışıkları
Sırılsıklam ıslanırdı karanlıkta
Yağmur dinene kadar

Ah bir bilsen muhacir çocuk!
Nereye varsam senin ülken
Çıkmaz bir sokak gibi ellerin
Ellerin ki en emin sığınağıdır kentlerin
Sökük yanlarımı onaran yüzün
İçimden geçen en uzun yol
Ağrısı dinmeyen telaşım
Bitmeyen şiirimsin

BESMELE İLE...

Kemal ÖZAYDIN

*Anladım işi, sanat Allah'ı aramakmış;
Marifet bu, gerisi yalnız çelik-çomakmış...
Necip Fazıl Kısakürek*

Mebde: “Yeryüzünde bir halife yaratacağım” muştusudur. Ne mutluluktur, ne şükürlük iştir ki, zamana ve zemine göre değişmeyen mutlak vahiy bilgisi (lütü ile) bizi bilgilendirir.

Başlangıç ve sorumluluk verme aşamaları ilahi üslupla tek tek anlatılır muhataplarına...

Anlamsızlık yok, belirsizlik yok, karmaşa yok, her şey kontrol altında. Hem ilk yaratmada hem de devamında. Depremde, salgında hasılı her işte...

Tsunamileri, depremleri inceleyen bilim insanları görürler ki, başlangıcı ve bitişi anlamlı bir şekil oluşturur. Kaosta dahi bir nizam vardır, muazzamdır.

“Bilinmeyen, görünmeyen âlemin, gaybın anahtarları O'nun katındadır. Onları ancak O bilir. Karada ve denizde olanları da bilir. O'nun bilgisi olmadan ne bir yaprak düşer ne de yerin karanlıkları içine bir dane girer. Yaş ve kuru, canlı ve ölü ne varsa her şey kâinatın kayıt sicilinde, kanunlar ve ilkeler kitabında, bilgi işlem merkezinde yazılıdır..” (En'âm suresi bildirimi)

İnsanın yaratılması, şekil ve biçim verilmesi, ruhundan üflenmesi ve öncesinde ilahi düşüncenin açıklanması... Verdiği bilgiden öğreniyoruz ki bu durum; Allah'la, ünsiyet ettiği melekûtun - adeta - 'ben böyle düşünüyorum ne dersiniz, nasıl olur, sizin bu konudaki fikriniz nedir' şeklinde bir istişâresi niteliğindedir.

İstişâre, yanındakilere kıymet vermektir. Haber vermeyebilirdi. Ayrıntı vermeyebilirdi. Düşünmeyin, sadece inanın diyebilirdi.

Melekler, orada bozgunculuk yapacak ve kan dökecek birisini mi yaratacaksın, oysa biz seni tesbih ve takdis ediyoruz dediler.

Cenâb-ı Hakk'ın düşüncesini açıkladığı, sonra gerçekleştirdiği insan yaratma eylemi sanatın bizim tarafımızdan kavranmasının ilk aşamasıdır.

Ve insan yaratıldı. Proje başlatıldı... Toprak, çamur, balçığın kurumuş çamuru, salsal...

Bedeni melekler oluşturdu, baş bölgesini Allahu Teâlâ şekillendirdi...

Şeytan da henüz isyan etmemiş zamanında, henüz ruh üflenmemiş Âdem'e; “seni boşa yaratmadı” diye manalı bakar, yerde cansız yatan Âdem'e ayağı ile dokunurmuş.

Âdem'e ruh üflendi, hayat başladı. Âdem'e isimleri öğretti, melekler: “Senin bize öğrettiğin dışında bilgimiz yoktur.” diyerek ilk fikirlerinden dolayı mahcubiyet duydular.

Beyti mâmur etrafında tavafla özür beyan ettiler.

Meleklerle: “Âdem'e secde edin!” emri... Şeytanın akıl yürütmesi ve isyanı... Kıyamete kadar yol üzerine oturması için izin verilmesi, belki de görevlendirme...

Âdem'in eşinin yaratılması, olayların gelişmesi... İlk günah, yasağı ihlal...

Şeytan hangi yolla girdi? Yasak meyve neydi? Cennet yeryüzünde miydi? Ortadoğu cennetti, sonra çölleşti...! Havva ile buluştu.

Allah, dünyayı insan için iskâna açtı...

Âdem'in belinden zürriyetlerin çıkarılması, Elest Bezmi, belâ cevabı... Cam-ı elest, mey-i elest, rûz-i elest, şevk-i elest...

Elest Bezmi: Hakk âşıklarının ilham aldığı ahitleşme... Yanından gelip, yine ona gideceğimiz Rab-bimizle yapılan sözleşme sahnesi...

Allah adamlarının, ariflerin, dervişânın, âşıklarının ne güzel benzetmeleri vardır ki, Elest Bezmi'ne sohbet meclisi demişler... Ne de güzel yakışmış, ne hoş olmuş bu yakıştırma.

Bugünün maddeye yönelmiş dünyasında o ahdi hatırlamaya, dost meclislerine ne çok ihtiyaç var...

Hulûsi meste, bezm-i eleste

Bâde-pereste, sun şey'enlillah

Bu konularda çalışma yapmak, ayrıntıları ile meşgul olmak kelimcilerin, tefsircilerin, erbabının işi olsa gerek. Bildirilenle yetin, insanlığının tadını çıkar, yaratıcı ile irtibat kur.

Başlangıcı düşün, hikmete kafa yor. O, seni gereksiz tartışmalardan faydalı iş işlemeye yöneltsin.

Heybeyi doldur. Gidenler gitti...

İstirap veren, üretmeyen, yürek tüketen bir dünyaya kaldık. Çok boyalı dünya, kayan görüntüleri ile iç âleme dönüşün önünü kesti.

Biraz derinlik vardı; derinlikte lezzet vardı, huzur vardı, ruhun doyması vardı, aşk vardı, iştiağ vardı.

Hikmet, mürüvvet hepsi tefekkür kanatları altında insanı besliyordu. İç dünyada huzur, dışarı tezahürdü. Kişiye, aileye, topluma, millete ve dahi dünyaya...

Giderek ilk bilgilerden uzaklaştık. Derinlikten kafa kaldıralım, etrafa bakalım dedik... Yükseliyoruz zannettik, sığılaştık. Işık, renk, kayar görüntüler salgın oldu, geldi. Kuşattı, bürüdü, üstümüze çullandı.

Zamanı hoyratça harcatmış. Zihinleri mefluç etti, gönülleri naçar...

Başkaldıramaz olduk....Karşı koyamaz olduk...

Bol örnekli olumsuzlukları peş peşe sayar olduk. Dost meclislerinde, birbirimize ulaşılan alanlarda anlattık. Yanlışların amma da çoğaldığını anlatmaktan haz alır hale geldik.

Ben sana, sen bana, sen ötekine, gençliğin nereye gittiğini, değerlerimizi, aileyi, kadınların (aslında) nerde olması gerektiğini, çok da düşünce ürünü olmayan şablonlar üzerinden konuşur olduk.

Dil geveze oldu, beyin renklere doydular. Düşünce batıl oldu. Hep problem konuştuk. Dağarcığımızı anlatımlarla doldurdular. Çözüm çok az dile geldi. Zordu, düşünmeyi gerektiriyordu.

Düşünmek ince bir sanattır... Sanat zahmetli idi, yorucu idi. Emek vermeyi gerektiriyordu... "Bilgi azaptır" diyordu bilge...

"Bu sanatı kim bilir, bu kudreti kim görür,

Bu vuslatı kim bulur, cengü cidal içinde." demişti Niyazi Mısri.

Kültür, sanat, edebiyat yalnızlığa itildi. Çok seyrekleştirilen, tekleme gündem olan unsurlar oldu.

Gönül dünyası paslandı, sadelikten uzaklaştı, huzursuzlaştı. Topyekun insanlık ve belki de evren endişeli, kaygılı ve kararsız bir hale büründü.

Lezzet, halâvet, sürur, mutluluk, ülfet, muhabbet, dostça samimi sohbetler sadırlarda neredeyse tükendi; yok, belki arada okunan satırlarda kaldı. Gerçekleri görmek acı verdi, kendimizden kaçtıkça kaçıyoruz.

Ey garip, halini bil, var vatan-ı asla eriş,

Bu seraba güvenen, teşne-i sahrada kalır.

"Burası dünya, ne çok kıymetlendirdik!" diyor du Cahit Zarifoğlu merhum. Ana fikri görememek, kaçırmak, unutmak...

"İnsanlar uykudadır, ölünce uyanırlar..." Bedeni besleme diyor Mevlana, gönlü besle!

Gönülle gidiliyor...

"Çalış çabala da; ölüm gelip çatmadan, canın Hakk civarından bir koku alsın." der Seyyid Burhaneddin.

Gözler kör olmaz ama sinelerdeki kalpler kör olur buyuruyor Rabbimiz..

Yaratılıştan başladık... Uzaklaştığımız alanlardan şikayet ettik..

Çözüm; yaratılışı anlatan, sorumluluk veren, eşyanın hakikatini söyleyen vahyin aydınlığında. Onu anlatan sanattır, edeptir, edebiyattır...

Edep ince bir çizgi, anladığımız anlamda bakmak dar bir görüş. Her konuda; Allahu Teâlâ ile olan ilişkimizde, toplum içindeki her alanda, ailede, oturup kalkmada, yemede, içmede, dost meclisinde, okulda, trafikte, davranışlarımıza dışardan bakma imkânı olsa edebimizi değerlendirebilirdik.

"İyi dostu olanın aynaya ihtiyacı yok." der Celâleddin Rumi. "Âdemi ikmale sebep, lâzım olan cümle edep."

Edebiyat bu ince çizgiyi, nezaketi, zarafeti, rikâti anlatır sözlerin edebiyatı. Münacat olur Allah'ı anlatır, mevlid olur Nebî'yi anlatır, hilm ve sadakat olur Ebu Bekr'i anlatır, şecaat olur Ömer'i anlatır, edep olur Osman'ı anlatır, cenk olur Ali'yi anlatır, dert olur sinede Kerbela'yı anlatır... Bazen metheder abartılarıyla, bazen hicveder hoş lisanlarla, lâtifeli anlatımlarla...

"İlim ve sanat takdir edilmediği yerden göçeyler." dedi İbn i Sina... Edebe, edebiyata, kültüre, sanata, estetiğe verdiğimiz önem iç dünyamızı güzelleştirecek; bu güzellik dış dünyamıza eser olarak, mimari olarak, şehir estetiği olarak yansıyacaktır.

Bu yolda kafa yoranlara; fikir, düşünce ve eser üretenlere, eser bırakanlara, kalem oynatanlara, düz yazanlara, düzgün yazanlara, şiirleri konuşturanlara selam olsun!

Gönle hitap edenlere selam olsun!

Gergef işleyenlere selam olsun!

Ve minellahittevfik.

öylece bakıp kaldın ömrünün aynasına
bir ayna ki yıpranmış, kırık dökük, upuzun
o gümrah gençliğini hiç uğruna harcadın
nasıl oldu da kırdın tellerini kopuzun

söylemiştim o kadar, bilmen gerekiyordu
hangisini dinledin, ne yaptın kayda değer
sabah güneş doğmadan sefere çıkan ordu
dağılırmış her akşam sıkı tutmazsan eğer

bir tohum kabarcığa, bir kabarcık bir güle
gördün nasıl dönüşür, gün sonunda anladın
kapattın parantezi, mühür vurdun virgüle
noktaladın cümleyi, her şeyi planladın!

kalsa sarılacaktın, gitti sen git demeden
bir an bile durmadı, elinden kaçtı çabuk
omzundaki kuşlara yol verdin istemeden
dizinde, dizlerinde yaraya döndü kabuk

iyi ki bilmiyorsun, meğer ki vera' varmış
yaşamakmış boş yere göğsünde saklı duran
boşa yazık etmişsin, boşa koysan dolarmış
bir yıldız rüzgarıymış tende gülü solduran

yaşarken hiç bilmedin, sesine titri veren
çatlayan tohum kadar tedbirsiz olan neydi
ne oldu da kurudu bahçende yediveren
ağzı olsa, konuşsa, bir karşılık verseydi

ne zaman bacakların gövdeni taşıyamaz
o zaman yola çık ve yürü bu caddelerde
var gücünle bağırırsan bile kimse duyamaz
bir ayna bulur seni düşüp kaldığın yerde

KUŞ ÖLÜSÜ

Yılmaz YETİŞ

Tutuşurken dudağın şuracığa düşen el
Ha bir yüze baktırır, ha bir kırım ecele
Harlayışı bir atın bir tetiğin düşüşü
Belki şiir sayılır, Allah azze ve celle

Buralarda biraz bu yaralı bir töredir
Şimdi neyi desek suç neye yakılsak hüzün
Besmele'ye çıkıyor kol sıyırıp hülasa
Bir ırmağa koşanın yere yamayan yüzü

“Koy geç” desek ağlayıp gördüğümüz güne hem
Ne ki yaradan mülhem neye kadar direnip
Biz ki ağlak kuşlarla aşk-u niyaz eyledik
Son şarkısı bir kuşun tevbesidir hem deyip

Bir surenin sonunda göğe uçuşmak nesi
Ya nasibe sarılıp içli bir şarkı demek
Mağfaret dilemek ve eleminden ötürü
Kalan Allah; gerisi mütemadiyen ölmek

ŞAİR YAZAR TAYYİB ATMACA İLE ŞİİR ÜZERİNE

Konuşturan: Recep ŞEN

Sizinle yapılan bir söyleşide “Herkes kendi şiirini yazar” diyorsunuz. Buradan hareketle şunu sormak istiyorum: Gönlünüzde şiir ateşinin parıldamasına sebep olan ilk çıngı neydi? Nasıl başladı Tayyib Atmaca’nın şiir yolculuğu ve bugünlere nasıl geldi?

Şiir yolculuğum Osmaniye İmam Hatip Ortaokulunda başladı. Bir taraftan günlükler tutuyor bir taraftan da ayrı bir deftere şiirler yazıyordum. Bizim mahallede aynı sokakta oturduğumuz Hamza Ekrem adında bir ağabey vardı. Onun şiirleri dergi ve gazetelerin kültür sanat sayfalarında yayınlanıyordu.

Ben de onun gibi şair olmak istiyordum. Bir yandan onun şiirlerini okuyor bir yandan da onun kitaplığından faydalanıyordum.

Hamza abi, hem serbest şiir yazıyor hem de hece ölçüsüyle şiirler yazıyordu. Ona şair olmak isteğimi söyledim, o da bana belli konular verdi. Verdiği konular üzerinde şiirler yazmaya başladım.

Ortaokul son sınıfta şiirlerim Osmaniye’de mahalli gazetelerde yayınlanmaya başladı. Zaman içinde hece ölçüsüyle şiirler yazmaya başladım. Yürürken irticalen şiirler söylerdim. Şiir söylerken de parmaklarımı sayarak hece ölçüsünü tutturmaya çalışırdım.

Hece ölçüsünü tutturuyordum ama kafiye ve ayaktan habersizdim. Önce Abdurrahim Karakoç’un Vur Emri’ni hem okuyor hem de taklit ediyordum. İmam Hatip Ortaokulundan sonra Osmaniye Ticaret Lisesine kaydoldum.

Adı dikkatimi çeken Yetik Ozan’ın Atmaca Uçurumu kitabını aldım.

Bu iki kitap başucu kitaplarım oldu. Yine aynı yıllarda, Dilaver Cebeci, Niyazi Yıldırım Gençosmanoğlu ve Necip Fazıl’ın Çile’si ile tanıştım.

Hamza Ekrem ağabeyin İnilti isimli bir şiir kitabı çıkmıştı. 1979 yılında onunla ortaklaşa – aynı sokakta olduğumuzdan- kitabımızın adı Çıkmaz Sokak olacaktı.

Şiirlerin yarısı onun yarısı benim şiirlerimden oluşan kitap için ikimiz de para biriktirdik, kitabı tam matbaaya vereceğimiz hafta kitap paramı çaldırdım, bundan dolayı bu kitabımız çıkmadı.

1980 yılında hem Osmaniye Ticaret Lisesinde okuyor hem de hafta sonları bir matbaada çalışıyordum.

Kurşun harflerle kendim dizip, baskısını ve cildini yaptığım Hüzünlerin Düğünü kitabını yayımladım. Beş yüz adet bastığım kitap bir ay içinde tükenince kendimi şair görmeye başladım.

Okuduğum kitaplardaki şiirlerle kendi şiirlerimi karşılaştırmaya başlayınca, şiirin Ş’sinden haberdar olmadığının farkına vardım.

Bu farkındalıktan sonra sağcı, solcu, İslamcı demeden yüzlerce kitap okudum. Bu okumalarım 1993 yılında Külüngün Taşlara Çizdiği Nakış kitabım yayımlanıncaya kadar sürdü.

Güneysu Dergisi’nin kurucuları arasında yer aldınız ve uzun süre bu derginin yayın yönetmenliğini yapmışsınız. Biraz da o günlere gidelim. Güneysu ne zaman yayın hayatına başladı. Derginin kuruluşunda kimler vardı? Edebiyat dünyasına kapı aralamanızda bu derginin nasıl bir etkisi oldu?

1982 yılında Osmaniye Merkez Ortaokulu müsamere salonunda 10-15 şairin katılımıyla bir şiir sergisi açtık. Bu şiir sergisinin tekrarı 1984 yılında yine aynı salonda yapıldı ama bu sefer sergiye 45 şair katılmıştı.

O yıl içinde sergiye katılan şairlerle birkaç kez bir araya geldik daha sonra 1985 yılında Güneysu Dergisi’ni çıkarmaya karar verdik. Bu derginin 45 sayı yayın yönetmenliğini yaptım.

Bu derginin ağır yükünü Bestami Yazgan ağabey ile birlikte paylaştık. Derginin kuruluşunda Ahmet Neşet Dinçer, Ahmet Vefa Eray, Ali Sönmez, Mustafa Bardak, Bestami Yazgan, Mahmut Zeren Kaya ve ben vardım.

Derginin birinci yılından sonra Mehmet Avşar, Reşat Gürel, Baki Teke, Mehmet Fatih Köksal, Mehmet Durmaz, Osman Karataş dergi yönetimine katıldılar. Güneysu bir edebiyat dergisi olarak Türk edebiyatında yerini almaya başlamıştı.

Güneysu Şiir Şölenleri düzenledik, kitaplar basmaya başladık. Bu arada dergiden ayrılan arkadaşlar oldu.

Güneysu biraz da benim çıraklıktan kalfalığa doğru geçişime denk gelen bir dergi oldu. Şimdiki yazmış olduğum şiir damarının ilk örnekleri Güneysu’da yayınlandı. İkinci kitabım Külüngün Taşlara Çizdiği Nakış Güneysu yayınları arasında çıkan ikinci kitap oldu.

Şiirlerinizi okuduğumuzda geleneğe yaslanan bir yanınızın olduğunu görüyoruz. Halk şiiri tarzında yazdığınız gibi hecenin imkânlarından faydalanarak yazdığınız serbest hece tarzında şiirleriniz de var. Şiirin gelenekle bağı noktasında ne söylemek istersiniz?

Ara sıra serbest şiirler de yazdım ama bunların sayısı toplam şiirlerimin yüzde beşini ancak bulmuştur. Her ne kadar da yazmış olduğum şiirler halk şiiri imkânları ölçüsünde yazılan hece şiirleri olarak gösterilse de bu tanımlamayı doğru bulmuyorum. Halk şairi tabiri çok yanlış bir tabirdir.

Bugün bile Kültür Bakanlığımız bu yanlışını sürerek hece ölçüsüyle şiir yazıp şairliğini tescil ettirmek isteyenlere “Halk Şairi”, “Kalem Şairi” unvanlı kart veriyor. Günümüzde okuma yazma bilmeyen şiirlerini irticalen söyleyen bir şair varsa ancak buna halk şairi denir. Bir şair ya şairdir ya değildir. Eğer buna bir isim vermemiz gerekse hece şairi ya da divan şairi diyebiliriz ama bu bile anlatmak istediğimizin içini doldurmaz. O zaman serbest şiir yazarlara da serbest şair mi diyeceğiz? İllaki bir isim vermemiz gerekirse de hece ya da aruz ölçüsüyle yazıyor ya da serbest yazıyor diyebiliriz.

Günümüzde hece şiirinin kapı dışarı edildiği dergilere bakarsak, o dergi yönetmenlerinin gözünde her hece şiiri yazan halk şairi, halk şiirinin de devri kapanmıştır. Bir şairi hece şiiri yazacaksın diye zorlamadığımız gibi hece ile yazan her şairi de dışlamaya hakkımız yoktur. Bizden önce yaşamış ve elan da aynı çağda yaşadığımız serbest şiir yazar şairlere bir bakınız şiirlerinde gelenekten beslendiklerini hissedersiniz.

Çünkü şiirlerindeki ses akışı, iç kafiye, anlam bütünlüğü, anlaşırılığın hâkim olduğunu fark edersiniz. Bu yüzden geleneksel şiirimizden beslenmeyen daha doğrusu bu şiirleri görmezden gelerek şiir yazmak kendi köklerinizi inkâr etme anlamına gelir. Kökü olmayan hiçbir meyve, hiçbir ağaç yoktur. Atalarımızın “Otu çek köküne bak” demeleri buraya cuk diye oturur.

Gelenekten ne kadar beslendiyseniz şiirlerinizde, nesirlerinizde yerli ve milli bir duygu hâkim olur. Bu yerliliği sağ sol diye de ayırt etmemek gerekir. Necip Fazıl'ın şiiri ne kadar bizimse Nazım Hikmet'in şiiri de o kadar bizimdir.

Dergiler edebiyat dünyasında birer okul. Birçok şairin, yazarın yetişmesine, kültür ve sanat dünyamıza adım atmasına vesile oluyor. Sizin bir önemli yanınız da çıkardığınız edebi dergilerle ortaya çıkarıyor aslında. Bu anlamda Güneysu, Kırığı, Ardıc,

dergileriyle önemli bir hizmeti ifa ettiniz, Hece Taşları ve Açikkara dergileriyle de bu hizmeti ifa etmeye de devam ediyorsunuz. Niçin dergi yayıncılığı? Siz de başkaları gibi şiirlerinizi yazar evinizde otururdunuz, sizi bu yola iten bir dert olmalı. Biraz bu derdi konuşalım mı ne dersiniz?

Edebiyat dergileri bir ihtiyaçtan doğar. Bu ihtiyaç bazen kişisel bazen de toplumsal ihtiyaçtan kaynaklanır. Geriye dönüp baktığımda çıkarmış olduğumuz dergilerin tamamındaki çıkış gayemiz, edebiyat dünyasında kendimize bir alan açmaya çalışmaktan ziyade bir ihtiyacın karşılanmasına yönelik olduğuna inanıyorum. Güneysu dergisini çıkarmaya başladığımızda yerelden ulusala geçmeyi planlamamıştık. 24. Sayımızla birlikte aramıza katılan yeni arkadaşlarla dergiyi ulusala taşımaya başladık. Bu dergi Türk edebiyatında iyi bir çizgi yakaladı. 45. Sayıda dergiden ayrıldım. Kırığı Şiir dergisi de yayın hayatına başladığında sadece şiir dergisi olan bir başka dergi yoktu, 36 sayı ile birlikte 11 şiir kitabı yayınladık. Kırığı kendi imkânlarıyla reklam almadan çıkan bir dergi oldu. O zamanlar üniversitelerin bulunduğu şehirlerde en çok satılan dergiler arasında yer aldı. Ardıc dergisini ise Eskişehir'de Mustafa Özçelik ağabey ile birlikte çıkardık. Gayemiz, uzun zamandır edebiyata küsen hiçbir yerde yazı ve şiirlerini yayınlamayan şairlere, yazarlara ulaşmaktı.

Kısmen başarılı olduk ama istediğimiz seviyeyi yakalayamayınca 18. sayı ile birlikte yayın dünyasından çekildik. Hece Taşları Şiir dergisi ise, geleneğe sahip çıkarak hece ve aruz ölçüsünde şiir yazarların şiirlerinin yayımlandığı bir dergi olmadığından ve gelecek nesiller için hem örnek hem de ilk olması bakımından e-dergi olarak Eskişehir'de yayın hayatına başladı ve Kahramanmaraş'ta yayın hayatını sürdürüyor.

Açikkara Mizah Dergisi ise Kırığı Şiir Dergisi'nin eki gibi düşündüğümüz Patlıcan Mizah dergisinin devamı niteliğinde bir dergi olacaktı ama Patlıcan ekibinde yer alan gençler bizimle birlikte yürümek istemediler. Açikkara, küfürsüz kara mizah dergisi olarak Kahramanmaraş'ta her ayın 21'inde çıkmaya devam ediyor.

Hayatımda “keşke” kelimesini pek kullanmam kendi kendime keşke 'iyi bir okur olsaydım' dediğim zamanlar çok olmuştur. Okurken de ara sıra bir şeyler yazardım. Her şehirde durumdan vazife çıkarıp bu tür sorumlulukları yüklenen insanlardan birisi de ben oldum. Ben olmasam bir başka arkadaş bu sorumluluğu üzerine alacak ve bizden sonra da bir başkası durumdan vazife çıkarıp bu edebiyat ocağını tüttürmeye devam edecektir.

Sorumluluk hissederek edebiyat ocağını tütürmeye çalışanlara selam olsun. Efendim bugün, bakmalık, seyirlik işlerin daha popüler olduğu bir dünyada yaşıyoruz. Böyle bir dünyanın içinde kendini popülerliğin rüzgârına kaptıran bir insan için kitap okumak, hele hele de şiir okumak zor ve zahmetli iştir. Peki, böyle bir dünyada biz ne söyleyelim ki, insanlar özellikle de gençler şiire yönelsin?

İnsan farkına varmadan kendi kendine zulmetmeyi seven ve aynı zamanda bencil bir varlıktır. İnsan kendi hayatından ve kendisinden sonra gelecek hayatlardan sorumludur.

İnsanlık adına yapmış olduğu iyi hizmetler, yapmış olduğu hizmetin kalıcılığı ne kadarsa o kadar sorumluluktan payına düşeni alır. Amel-i Salih'e göre eylem yapmakla mükellefiz. Yapmış olduğumuz edebiyat da elbette yapmış olduğumuz işler arasında yerini alacağına göre bin ölçüp bir biçmek zorundayız.

Bizlerden yüzyıllar önce yaşamış ve bugün kulaqlarımızda hoş sedalarını duymaya devam ettiğimiz şair/yazar, ilim/sanat insanlarının açmış oldukları çığırdan yürüyerek insandan insana ulaşmaktayız. Kendimize alacağımız herhangi bir eşya için kaliteden tutun da fiyat araştırmasına kadar bir sürü çalışma yaptıktan sonra almaya karar verdiğimiz eşya kadar değerli değil mi okuduğumuz kitaplar?

Geçmişte yaşamış ve hecenin bütün ölçülerini bilen ya da aruz ölçüsüyle yazarken bütün aruz kalıplarıyla şiir yazan şairlerle günümüz şairlerini -bazı istisnaları dışarıda tutarak- mukayese etmek bile akla ziyandır.

Onlara göre hece şiiri halk şiiridir ve devrini tamamlamış, divan şiiri (aruz) ise Osmanlı aristokratinin işidir ve aruz ölçüsüyle günümüz modern şiirini yazmak mümkün değildir.

Biraz insaflı davranarak yaşlı genç ayırımı yapmadan şiir yazsın ya da yazmasın şiir zevkine hâkim olmak için hem hece ile yazılan hem de aruz ölçüsüyle yazılan yüzlerce kitap okuduktan sonra ben şiir okuyucusuyum demeli.

Şiir yazıyorum diyen adayın da bu edebi zevke sahip olmadan şiir yazıyorum diye ortaya çıkmaması gerek. Ben böyle bilirim böyle söylerim, gençler ya da yaşlılar ne okurlar, ne yazarlar orası kendilerine kalacak.

Hani “Melâli anlamayan nesle âşına değiliz” demişti ya şair. Sizin, “Sarı Kitap” adlı şiir kitabınızda “Sarı/Hüzün” şiirinizden şu dizeleri okuyoruz: “Gece geç yatıyor ben bekliyorum / Dışındaki cama

bir kuş vuruyor / İçindeki kuştan bir çığlık kopuyor / Anne yüreğinle bir duyabilsen / Bir dokunabilsen yaralarım” Hüzün sizin şiirlerinizin başat teması. Şair ve hüzün konusunu da konuşalım biraz, hüzün şairin neyi olur, ne söylemek istersiniz bu konuda?

Dünyayı bir gurbet gibi görmeye başladığım günden bu güne hüznü gönlümün iç gömleği gibi giyindim diyebilirim.

Ya da hüzün gelip beni buldu. İlk şiir kitabımın adı Hüzünlerin Düğünü, ikinci kitabım Külüngün Taşlara Çizdiği Nakış'ın kapağı sarı renklerin hâkim olduğu bir ebru deseni, üçüncü kitabımın adı ise Sarı Kitap. Bütün bunlar bir tesadüf olamaz diye düşünüyorum.

Hatta 2017 de çıkan son kitabım Temize Çekilmez Ömür Defteri'nin kapağı dahi hüzün rengine. Dünya ile barışık olanlardan sanatçı çıkmaz.

Hüzün ile acıyı birbirine karıştırmamak gerek. Hüzün ayrı, acı ayrıdır. Şairi besleyen de hüzün olsa gerek. İnsanın bir hüznü yanı varsa bu biraz da hayat tarzı oluyor. Mesela yapmış olduğum işlerden dolayı hiçbir zaman önde olmayı sevmem bundan dolayı eşim ve çocuklarım ve arkadaşlarım tarafından eleştirilmeme rağmen bu hüznü yanıma sevirim. İnsan böylece dışından içine kapanıyor. İnsan içindeki dünyada gezerken dışındaki dünyaya pek dönüp bakmaz.

Doğru mu yapıyorum yanlış mı yapıyorum orasını bilmiyorum ama en azından aklımla kalbimin ortaklaşa açtığı çığırdan yürümeye çalışıyorum.

“Dünya ile barışık olanlardan sanatçı çıkmaz.” Sözlünüzden hareketle bu mevzuyu biraz açalım isterseniz ağabey. “Bende Yanan Türkü Sende Sönüyor” kitabınızda: “Dünya sofrasına bağdaş kurallı / Ensem kalınlaştı göbeğim şişti / Aç kalmadım aç halinden bilmedim / Nimetler şükürsüz eriyip gitti / Sevgili evine dönmedi evim / Soframı aşkınla donat Allah'ım” diyorsunuz. Şairin dünyalık sevgisi ve dünyalıklarla ilişkisi konusunda ne söylersiniz?

Rivayet odur ki bir gün Mevlana Hazretleri evine geldiğinde karısına yemek olup olmadığını sorduğunda karısı evde bir şey olmadığını söyler. Bunun üzerine Mevlana sevinir ve şöyle der: "Allah'a şükürler olsun, bugün evimiz, Peygamber Efendimizin evine benzedi."

Günümüzde bu duruma düşen ev sahibi var mı bilmiyorum. Demek ki bu şiir biraz da Mevlana'dan esinlenerek yazılmış. Çok insanın yoklukla imtihanı kolay geçer. Asıl zor imtihan varlıkla imtihandır.

Hayatımda hiçbir zaman yüksek mevki ve makamlara gelip de erdemlerine sahip çıkamayan insanlara şöyle böyle demedim. Çünkü bu insanların ne ile sınıandığını bilmiyoruz.

Karşı cins ve para ile sınanmayı göze almak demek közün üzerinde yürümeyi göze almak demektir. İşte insan da bu közün üzerinde ayaklarını tamamen yakmadan yürüyerek karşıya geçebiliyorsa insan, değilse şeytanın yoldaşdır. Hani Koca Yunus: “Hamdım, piştım, yandım” diyor ya ben şimdi yavaş yavaş pişmeye başladım diyorum kendi kendime. İnşallah günü gelir de yanarım. Dünya bir deniz gibidir insan bunun bilincinde olursa kıyılarda boyunu geçmeyen yerlerde yüzmeli. Ne kadar iyi yüzücü olursanız olun kara ile deniz arasındaki mesafenizi iyi ayarlamadığınız zaman deniz sizi koynuna doğru çeker.

Dünyada bir misafir gibi yaşamak zorunda olduğumuzun farkına vardığımızda yaşadığımız hayatın bir kıymeti olur. Gerisi angarya işler.

Şiir açısından bakıldığında mümbit bir coğrafyada doğdunuz ve burada yetiştiniz. Kahramanmaraş'ı kastediyorum. Edebiyat dünyamızın söz ustalarını tanıdınız onlarla sohbetiniz, dostluğunuz oldu. Abdurrahim Karakoç (Allah mekânını cennet eylesin) usta da bunlardan birisi. Tarihe tanıklık etmek ve kayıt düşmek adına büyük ustayla olan ve daha önce başka bir yerde paylaşmadığınız bir hatıranızı okurlarımızla paylaşsanız çok seviniriz?

Abdurrahim Karakoç ağabey, Mehmet Akif'in; “Sözüm odun gibi olsun, hakikat olsun tek” dediği gibi sözünün içini tamı tamına dolduran bir insandı. Gönül olarak uysal bir insandı ama hakkı haykırmak için hiddetlendiğinde ise arslan kesilirdi.

Onunla ilk defa 1980 yılında Afşin'de karşılaştık. Bir nalburda oturuyor ve ben onu tanımıyorum. Beni göstererek “bu arkadaşımız da şair, hem de şiir kitabı var” dediler. Abdurrahim ağabey; “Memnun oldum delikanlı yayında şiir kitabın varsa birini imzala da ver.” dedi. Hüzünlerin Düğünü kitabım yeni çıkmıştı.

Bu arada yanımda kitap vardı imzalamak için adını sorduğumda Abdurrahim Karakoç deyince elim ayağım titredim ne diyeceğimi bilemedim. Kitabı imzalamadan vermeye çalıştım kabul etmedi. Elim titreyerek kitabı imzalayıp verdim. Tahminen 1984 yılında Ankara'ya taşındı. Yıllar sonra Sincan'da evinde zi-

yaret ettiğimde kitaplığında kitabımı çıkarıp “Hala kitabımı saklıyorum” dedi.

Beşinci Mevsim kitabı çıktığında kendisinden 50 tane kitap istemiştım. Kitapları bir hafta içinde sattım ve parasını kendine gönderdim.

Abdurrahim Karakoç, Bahaettin Karakoç, Hayati Vasfi Taşyürek ve Ali Akbaş Kahramanmaraş şiir coğrafyasında şiir ağaları olarak başı çekenlerdendir. Çok şükür dördü ile de tanışmak, görüşmek, muhabbet etmek nasip oldu. Bugün şiir mayamın oluşmasında bunların katkılarını yadsıyamam. Allah göçenlere rahmet etsin, Ali Akbaş ağabeye de sağlıklı ömür versin.

Şiir, medeniyet dünyamızı inşa eden en önemli unsurlardan bir tanesidir. Bu topraklarda sözün en hası şiirle söylenmiştir. Gönül dilimiz Türkçe bugünlere Hoca Ahmet Yesevi, Yunus Emre, Mevlana, Baki, Fuzuli, Yahya Kemal, Necip Fazıl Kısakürek, Sezai Karakoç gibi gönümüzü aydınlatan uç beyleri ile geldi. Bu uçbeylerinin eserlerini kültür dünyamızdan çıkardığımızda ortada Türkçe diye bir şey kalmaz. Bu anlamda şair, şiir vadisinde kalem oynatırken hangi hassasiyetleri göz önünde bulundurmalı?

Geçmiş ile gelecek arasında dil köprüsünü kuran bu insanlar olmasaydı gönül dünyamız karanlıkta kalacaktı. Bizler onlardan aldığımız ışıqla önümüzü görmeye çalışıyoruz. Gerek şair, gerekse de okur, bu hassasiyetleri okumadan onların fikirlerinden beslenmeden kendi kendine bir şey üretemez. Üretmeler bile bizim gönül dünyamıza hitap edemezler. Hani atalarımız “otu çek köküne bak” demişler ya. Siz hangi kaynaklardan beslendiyseniz düşünce ve fikir mayanızı da o kaynaklardan almışsınız demektir.

Gayemiz bal yemekse, mümkünse Anzer Balı yemekle çalışmalıyız. Çünkü bu balın özünde on binlerce endemik çiçeklerin polenleri vardır. Dilimize sahip çıkmak zorundayız. Dilimiz aynı zamanda bizim kimliğimizdir. Dili iyi kullanmak için de ana sütümüz gibi temiz Türkçe kelimelerle yazılmış eserleri okumalıyız. Şahsi ihtiyaçlarımızı gidermek için nasıl seçici davranıyorsak, düşünce dünyamızı aydınlatacak düşünceler için de edebiyatımızın uç beylerinin yazdıklarından başlayıp günümüze doğru okumalar yapmak zorundayız. Böyle okumalar yaparsak kendimizi bilir, başkalarına da faydalı bireyler oluruz ves-salam.

SAVAŞA EL KOYAR KALBİM

İsmail OKUTAN

Bir mum gibi eritip seni, damıtırım zamana
Ben gül atarım, diken batar camına
Meltemler serinletir hasretinle yanan yüreğimi
Senin kokunu getirir yanıma
Hafakanlara kaçmış biriyim ben
Yüksek dirençli umutlar beslerim içimde

Bu isyan hiç durmaz, gemiler çektirir yangına
Emir gelir güllerden, demir eritilir senin kararınla
Eğilip bükülemez zulme karşı
Ne iskeletim ne de ruhum
Kayıtsız bakamam cinayetlere karşı hissizce
Çocukların devletini kurarım Kafdağlarında
Bin bir türlü insan, haline ağlar buralarda
Hüzün içinde inleyip duramam sessizce

Hiç durmadan koşarım ayaklarımda kan çıkar
Savaşa el koyar kalbim, kıyam sabahı
Benliğim haykırıp durur yok mu bu hüsranın felâhı
Karasevdalar patlar avuçlarımda papatyalar gibi

Beni titreten bir aşk geziyor damarlarımda
İliklerime kadar işledi, buz gibi soğuk her yanı
Kemiklerime kadar işleyen öldürücü bir acının içinde kaldım
Kaçamadım, belki de kaçmak istemedim
Dünya denen bu hapishanede neden müebbet tutukluyum

Kalbimin sökülük yanlarını kim dikip birleştirecek,
Kim kalbime uygulayacak sıcak sevgi şokunu
Kimin kalbi konuşacak benim kalbimle
Hangi kuş kanat çırpacak dağlarımda
Hangi martı yüzecek denizlerimin sularında

Asırlarca dağlarıma yaslanıp ağladım
İçimde hicap bir yakarış doğar
Hüzün içimde saklanıp ağlar
İçime figanlar bırakarak
İksirle büyütölmüş bir sabah ağlar

BUNDAN SONRA

Seda ŞAFFAK

Kin beslemeyeceğim gökyüzünden yetim kalmış kuşlar diyarı kalbimde
Zalim bir avcıdır o
Unutursam yeniden açılır diye
Her gün kanattığım bir yaram var
Hepsi bu!

Boyumca susacağım sonra
Heybesine ağır sözler yüklediğim kervanımı
Menzilsiz yollara uğurlayacağım
Hiç bir sineye varmasın diye
İnan sen bile altında kalırsın

Sırtımda içime doğru eğilen kamburumla kaldım işte
Burası, tam buradan
Öldürmeyip güldürmeyen o kurşunu yedim
Demeyeceğim kimseye
Kanasın, dikiş tutturmayacağım

Asmalar boyunca uzansın
Kurusun evsiz barksız kalan acım
Unutmayacağım, onunla yoğruldu
Onunla yoruldum odur harcım
Ben de insanım ve insan kalacak yaralar aldım
Hepsi bu kadar

POMPEUSSEİ AĞIDI

Kübra SEYDİOĞLU

Sabaha karşı durma ilerle yağsın son yağmur
Senin adına.
Çuvallarında artık pişmanlık yerine mutluluk taşı
Bahtiyarlık denilen o şeyi çıkarma zihninden
Geceyi unut artık ay gitti yıldızlar da öyle
Sabaha karşı durma ilerle ve yalınayak
Beni yanına kat.
Çünkü ben her sabah Pompeussei'ye yelken açarım
Sularımın altında imkânsız gemilerle
Sen ilerle ışığa doğru benim hazırlanmam lazım
Ayağına cam batmazsa sana mektup yollarım
Pompeusseili dedeler beni hüzünlü zanneder
Mektupları yırtarlar aldırمام bu oyunlarına
Sen ışığa ve sabaha ilerle yalnız beni düşünüp
Geceyi unut hatıraları unut yıldızları yok say
Beni yanına kat.
Sabahlarıma ve sabahlar saydığım günlere ağrı çöker
Gemiler batar gemiler hep o şehirde batar
Sevdama söz geçirmem mektuplar yazarım
Sabaha yakın bir yerdeyim sen ışığa koş
O puslu geceden geç ellerime değ
O zalim düşünceleri kov
Beni yanına kat.

BİR GERGEF TUTUŞTURULDU ELİME

Ebru TOKA

Bilenler bilir gergef nedir, ne işe yarar. Kumaşı iğneyle işlenebilir hale getirmek için kullanılan basit bir araçtır. Gergefi hep hayata benzettim, fakat haberim yoktu hayatı nakış nakış yaşamam gerektiğinden. İğne, parmağıma battıkça daha bir dikkatle davrandım hayatıma. Bazen iğneyi ipliği bırakıp gidesim geldi. Bazen de nakışa özendiğim ipler elimde kaldı.

Ama gerçek nakkaş bir gergef gibi sanatını sermişti gözler önüne. Bırakıp gitmek olmazdı bir şeyler yapmak lazımdı. İpliği israf etmeden, iğneyi elime batırmadan yürümek istedikçe iğne batmaya başladı. Yürüdükçe kendimle karşılaştım. Tüm karşılaşmalarda şaşırdım, yeniden tanıdım kendimi. Yolda yürümek ve iz bırakmak için düşmenin de kalkmanın da yolcuya has olduğunu fark ettim.

İnsan kalemiyle kâğıda nakşetmek için yaşadıklarını iğneyle gergefe işler gibi kullanırmış. İğneden mi korktum nakşetmekten mi bilmem ama gergefimin boş kalması kadar da bana üzüntü veren bir şey yok. Sahi sizin korkunuz ne? Satın aldığınız ya da sattığınız hiçbir nakışın değeri olmayacaktı.

Eğer vazgeçersen olacaklar belliydi. İnsanlar hayatını ele geçirirse, her gelen bir nakış bırakır belki yaralar, belki onarır. Sen yine de hayatının nakşını kendin yap çünkü genellikle yaralar ve acılar, iğneden ipliğine seni bilenlerden gelir.

Sonra kendini şöyle hayıflanırken bulursun: “Hayatıma giren çıkanlar bir şeyler işleyip durdu ben hep gergef gibi oldum.” Yolun sonunda senin nakış’ına bakılacak ve bunu bilmek büyülü, bir o kadar da kuş tüyüne benzeyen hayatlara ağır bir sorumluluktur. İnsan teslim edeceği nakış’a önem vermeli ama hayata iz bırakayım derken kendisini kaybederek kapılmamalı.

Tarih’e dönüp baktım benden öncekiler neler yapmış diye. Saçının tellerini nakış yapanları da, elinde tuttuğu gergefi hem kendinin, hem başkalarının başına bela edenleri de gördüm. İki seçenek vardı ya yola yatacak ya da yolda olacaktım. Yolda olmak ise zor, zahmetli olandı. İpliğimi ve kumaşımı pazara çıkaran bir hayat vardı karşımda.

Öyle dümdüz gitmeyen, sarp yokuşların eteğinde niyetinden yakalayan ve niyetini tazelemen gerektiğini öğreten ara sıra güldüren ara sıra ağlatan bir muamma; aynı zamanda seni sana bildiren bir öğretiyle karşılayarak destekleyen bir mucizeydi.

Yönümü şimdiye çevirdim. Geçmişin hayıflanmalarıyla beslenmeye değil oradan almam gerekeni alıp bugünü kaçırmaya fırsat vermeyecektim. İnsan neyi düzeltebilir sorusunun zaman açısından tek karşılığı içinde bulunduğu an (şimdiyi) olduğunu bilmeli. Geçmişin ve geleceğin arasındaki şimdiye yön verdiğinde biraz daha cesaret bulup adımlar atmaya, kalkıp yürümeye odaklanırsın.

Ömür gergefindeki saklı anlamı ve mücadeleyi sen keşfedeceksin ve uğruna harcadığın ipten ve kumaştan hesap sorulacağını unutmadan kaygı ve umutla sana verilen ipten ve iğneden korkmadan iz bırakmaya devam edeceksin dedim. Muhammed Ali’nin sevdiğim bir sözüne parantez açmak isterim, şunu söyler: “Seni tüketen, önündeki tırmanılacak dağlar değil, ayakkabındaki çakıl taşlarıdır.”

Buradan aldığım ilham ile yaralanmış umutlarımı sarıp sarmalayıp nakşetmeye, yolculuğa devam etmeye karar verdim. Belki bir şeye benzemeyecek, belki ipliğim bitecek ama saçının telinden nakış yapanlardan utanmak için tüm bahaneleri bir kenara atıp gergefimin başındayım. Eli yaralı, başı kel oluncaya kadar devam...

Ya siz?

En parlak günün vardır nihai bir gecesi,
Aşkın da ölümün de ahbabıdır ayrılık.
Hissiyatta gizlidir ruhların bilmececi,
Hakikat âleminin mahbubudur ayrılık.

Geride gözü yaşlı kimseler kalsa bile,
Karanlık diyarların mehtabıdır ayrılık,
Ezelde insanlığa verilen ilk nefesle,
Ebedi bir sevdanın erbabıdır ayrılık.

Bir anda noktalanır yıllarca süren ezgi,
Dünyevi bestelerin ıstırabı ayrılık,
Başucunda yazacak iki tarih bir çizgi,
Fatiha yazısının muhatabı ayrılık.

Hasretle kavrulanın bitmeyen seferidir,
Aşılmaz sahraların serabıdır ayrılık.
Uhrevi yolculuğun seyahat rehberidir,
Sonsuz istikametın kitabıdır ayrılık.

“BABAN VARSA HEP ÇOCUKSUN”

Fatih TEZCE

Kitabın girişinde belirtildiği üzere, şiire küsmüş ve daha sonra şiire barışmış bir şairin şiirlerini okuyorsunuz *Arta Kalan*’da. Bir çırpıda okuduğum şiirlerden sonra ben de aynı düşünceye kapıldım: İyi ki şiirle barışmış da bizlere böylesi güzel şiirlerini okumamıza imkân sağlamış, *Hümeysra Yargıcı*.

Çıra Edebiyat İlk Kitaplar Dizisinden çıkan *Arta Kalan*, 44 sayfa 31 şiirden oluşmuş. Rakamların özel bir anlamı var mıdır, bunu bilemiyoruz. Şairler duygularını bazen sayfa sayısına veya şiir sayılarına emanet edebilirler.

Yeri gelmişken *Çıra Yayınlarına* bir parantez açmak isterim. *Şakir Kurtulmuş* editörlüğünde birbirinden lezzetli pek çok kitap çıktı gün yüzüne. İklere olan hayranlığımdan olsa gerek fırsat buldukça alıp okuyorum bu kitapları. Sanıyorum *Çıra* etiketiyle ortaya mis gibi güzel kokular yayılmaya devam edecek.

Kitabımıza tekrar dönelim. “*Baban varsa hep cocuksun*” dizesi seksenli ya da doksanlı yılların kokusunu getirdi de attı kucağıma. *Şekerli ekmek* gibi müthiş bir tadı da ben *annelerimiz* diye yorumladım. Yine aynı yılların kollarına bıraktım kendimi. Bilmem, yanıldım mı?

Aynı kuşağın şairlerin şiirlerini okudukça kendi yazdığımız şiirleri okumuş gibi olursunuz. Coğrafi olarak farklı şehirlerde yaşanmış da olsa, bu şairlerin dertleri aynıdır çünkü. Belki de *Arta Kalan*’ı bir çırpıda okumamın sebebi budur.

Şiirlerini nitelikli dergilerde okuduğumuz Hümeysra Yargıcı, bir dönem benim genel yayın yönetmeni olduğum ve *Recep Şen*, *Ahmet Kafkas*, *Yılmaz Yetiş* ve *Musa Aydoğdu*’dan oluşan yayın kurulunca büyük bir özveri ile yayımlanan Maarifhane Dergisini de beslemişti. Şiirleri ırmaklar gibi akıcı olan şairimizin pınarının kurumayacağından bu kitabı okuduktan sonra emin olabiliriz.

Şiir pınarları demişken *Cemal Süreyya*’yı buraya almak isterim. *Müjgân* şiirimizin esin kaynağı *Cemal Süreyya*’dır çünkü. Bir pazar sabahı *Cemal Süreyya* şiirlerini okuduktan sonra kendiliğinden dökülen cümlelerle oluşmuştu *Müjgân* şiirim. Yine aynı şekilde *Eleni* isimli şiirim de böylesi bir ortamda ama farklı bir şairin şiirini okuduktan sonra ortaya

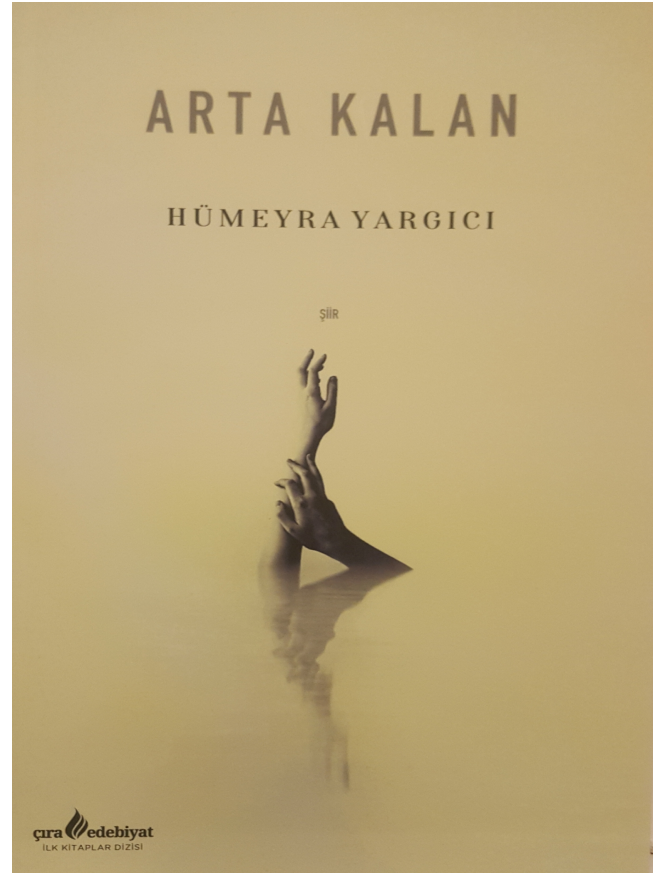
serilivermişti. *Hümeysra Yargıcı*’nın şiirlerini okuduktan sonra da ortaya başka başka yeni şiirler çıkacağına inanıyorum.

Ağustos, *şekerli ekmek*, *baba*, *ayna*, *bulut*, *rüzgâr* gibi bilindik ama bu kitapta kulağı hiç tırmalamayan kelimelerle birlikte bir evin çatısını örer gibi şiirlerin hemen hemen tümü üzerinde çok güzel duran tasvirler, alın bu kitabı okuyun diye bağırıyor okuyucuya.

Alın bu kitabı okuyun. Şiire başlamış ya da yeni başlayacak ya da başlamak için gün sayan herkesin okuması gereken şiirler bunlar. Çok da güzel duruyor bu kitap, kapağının içinde. Ve okunmak için gün sayıyor.

Arta Kalan, *Hümeysra Yargıcı*’nın ilk şiir kitabı. Ancak ilk değilmiş gibi, sanki bu şiirler hepimizin içinde bir yerde duruyormuş gibi.

Bazı kitaplar vardır ki sizi şiire davet eder. *Arta Kalan* da öyle bir kitap. Kitap sizi şiire çağırıyor, gelmeyecek misiniz

BİR PORTAKAL MEZARI

Rıdvan YILDIZ

Çocuklar annesinden ev yapar
Oynamak için tedirginliğin üstünde

Ağaç büyüyor kapital rüzgâra karşı boyun eğmeden
Dalları aşkın dingin bir kuşku
Saklanıyor evliya yürekli göğsüm
İtlenmiş portakal kabukları ucu sessiz bir kesikte
Çok uzakta çiçek kokan ağaçlar
Bir gömüte uzanıyor yorgun kuş tüyü
Kadın ömrünce gül almamış, telaşlı

Secdeler sıvalı dualarla sesin gıcirtısında
İnsan şiddetle doyuruyor açlığını
Ay mekânsız adres gece dilinde
Gün görmemiş kuşları dağlar beklesin
Yeni çıkacak sesleri yıldızlardan

Ölüm terlemesinde kaybederken bir şeyi
Ne konuşur insan şuursuz nesnelerle
Yaşayan kirlenirken kanlı gırtlığında
Budanmış sözler bir dileğin çürümesi
Neye uzansam tükenmiş ağızlarda hevessiz bir yaşam

ASR VAKTİ/MÜNACAAT

Rabb'im nasıl söylesem, nasıl istenir ki af
katran gibi bir kalp ve isyan kokan dilimle
en ücra köşelerden toplayıp iç sesimi
assam rahmet kapına titreyen kandilimle

gezindim nice vakit nisyan sahralarında
şu göğsüme taktığın faniliği unutup
anmadım bir dem olsun mecnun gibi adını
yanmadım o aşkının alevlerinden tutup

gözün hep üstümdeydi, benim gözüm kapalı
titremedi hiç kalbim, öylesine hoyrattım
içim başka yerlerin türküsünü söylerdi
seccademin üstünde sana öyle uzaktım

yangındı yerin yüzü dört yanımı kaplayan
bir dirhem suyum yoktu karınca kararınca
günahımla harladım körükledim ateşi
hatırladım bir şeyler gün akşama varınca

ordaydım ben de evet, ruhların söz meydanı
ezeli/ebedi Rabb sendin, bu hakikati
kalbime mıhlamalı, gözümde tutmalıydım
üstüme örtmemeli, bu sancılı gafleti

başı boş mu bu âlem bunca deveran eden
vardı her karesinde hikmet denilen mühür
sahte saltanatlardan dönüp yüzümü sana
sınırsız kölelikle öyle mesrur, öyle hür

ne ki vakit asr vakti, ufukta gün batımı
maziden hayal meyal gölgeler süzülüyor
boşlukta yankılanan sesimle yürüyorum
her lâhza ellerimde kıvranarak ölüyor

oysa tek sermayemdi sarıp da sarmalıydım
an denilen "şimdi" yi; ne önce, ne sonrası
bir vaadi yok artık pimi çıkmış zamanın
burası bir han idi iki çizgi arası

geldim ve gidiyordum birazcık nefeslenip
bir ağaç gölgesinde bir teşehhüt miktarı
gün de gördüm gece de ve bir de vefasızlık
bir sana dönmeliydim bırakıp da ağyârı

mâzur gör ey zül-Celal bu kırık niyazımı
elimi eteğimi çekeyim mâsivâdan
gün geceye dönmeden istikamet bulayım
bana da nasip düşür bir müstecap duâdan.

Mefmet OSMANOĞLU

